Leto LXIV | Poštnina plačana v gotovini | V Ljubljani, v četrtek, dne 17. decembra 1936 | Štev. 289 a | Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po praznika

Pomoč našemu zadružništvu

Včeraj so se zbrali v Belgrad zastopniki našega zadružništva iz vse države na zborovanje glavne zadr. zveze, osrednje zadr. organizacije za vso državo, da povedo na ves glas svoje zahteve in podajo pravo sliko našega zadrušništva. Ne sme nas motiti dejstvo, da izkazujejo številne vrste zadrug številčno napredek, pa tudi nas ne sme motiti dejstvo, da je v zadr. organiziranih že na milijone zadr. po vsej naši državi, posebno pa v Sloveniji. Kajti kakor marsikatera druga naša gospodarska panoga se nahaja tudi naše zadružništvo v težkih razmerah, ki odsevajo kot posledica naše krize, posebej pa krize kmečkega kredita.

Že celo vrsto let sem se voditelji zlasti naših kreditnih zadrug borilo za obstoj naših zadrug. Kajti ko smo dobili spomladi leta 1932 splošni odlog plačil za kmetske dolgove, pred katerim je bil še naval vlagateljev na denarne zavode v jeseni leta 1931, niso prenehale težave naših zadrug, ki imajo pretežno kmečke kredite. Bili so pač dnevi in tedni ko je bil naval vlagateljev manjši in ko je bilo kaj iskric upanja na izboljšanje, toda tem kratkim svetlim trenutkom so sledile še večje težave, katerim še ne vidimo konca in kraja.

Ker so bile zaradi kmetske zaščite glavne aktivne postavke večine naših kreditnih zadrug zamrznjene, se je moralo to odražati seveda nujno pri obvezn. naših zadrug. Še težje je bilo z novimi posojili najbolj potrebnemu stanu — kmetu. Kmet se v težkih časih, ko so cene njegovih proizvodov stalno padale in je moral plačevati za svoje potrebščine neizpremenjeno visoke cene, ni mogel nikjer zadolžiti. Tedaj so bile položene kali za vsa kasnejša reševanja vedno bolj zamotanega vprašanja kmetskih dolgov in skoro bi dejali, da je po popolni demoralizaciji dolžnikov v teh letih nujno moral priti odpis dolgov ki je upnikom pokazal v pravi luči, kaj so vse mogli pričakati po dolgotrajnem moratoriju.

Ne samo, da naše kreditne zadruge niso zaslužile sedanje usode, tudi ni bilo potrebno, da je prišlo tako daleč, čeprav so bile v samem zadružništvu storjene marsikatere velike napake. Videli smo drugod, kako se rešuje vprašanje kmečkih dolgov, videli smo tudi, kako kratkotrajna je bila kriza zaupanja v denarne zavode in sploh v gospodarski, politični in socialni ustroj Denarnim zavodom so bila dana na razpolago velika sredstva od strani zavodov, ki so za to poklicani. Tudi za kmetske dolgove so dobili upniki od države znatna sredstva in baš sedaj čitamo v romunskih listih, da je znašala skupna izguba radi konverzije kmetskih dolgov pri 2.659 ljudskih bankah v Romuniji 1 468 milijonov lejev, od česar je dala država 70%, to je 1.027.6 milijonov lejev.

Danes je na vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja že udomačena državna intervencija, katero tudi vsi interesenti sami prav radi kličejo na pomoč, če drugače ne gre. Še bolj pa je potrebno državne podpore, pa ne v obliki kakšnih miloščin in malenkostnih podporic, ki samo razvajajo ljudi, naše zadružništvo, ki je doslej že pokazalo, kaj je storilo za malega človeka, ko je bila državna intervencija še v povojih. In če danes še vedno zadruge apelirajo na državo, da jim priskoči na pomoč, je v tem tudi dobršen del očitkov državi, da v najhujših letih krize ni dovolj energično priskočila na pomoč zadružništvu in vsem denarnim zavodom.

Kdor pozna naš davčni sistem in pa sploh državne finance, ve, da so za državo odprti še marsikateri viri dohodkov ki danes teko le slabo, pa bi se dali veliko boljše izčrpati. Pomislimo samo na velike dobičke inozemskega kapitala, posebno v rudarstvu. Če bi ta veliki kapital bil tako obdavčen kot so vsa druga industrijska in rudarska podjetja v državi, ali pa saj tako, kot so podjetja s pretežno udeležbo inozemskega kapitala v Sloveniji, bi se ogromno povečali državni dohodki in bi država lahko v odlični meri pomagala na noge našemu zadružništvu. Kajti po današnjih izkušnjah s kmečkim kreditom je malo verjetno, da bi se še našel zasebni kapital, ki bi šel iskat več ali manj plodonosne naložbe v to panogo kreditiranja. Zato je bodočnost kmetskega kreditiranja danes izključno v rokah države Pa ne samo kreditiranje kmeta, tudi ves naš kreditni sistem je v odlični meri navezan na državo in njene, oziroma privilegirane zavode. Mislimo pa, da bi bilo danes neumestno ustanavljati nove ustanove za kmetski kredit, ko lahko država pomaga že obstoječim ustanovam, ki so se doslej dobro izkazale, saj pri nas v Sloveniji, na tem polju.

Na občnem zboru Glavne zadružne zveze je njen predsednik dr. Anton Korošec jasno podčrtal zahteve kreditnega zadružništva, kateremu gre po sedanji rešitvi vprašanja kmetskih dolgov predvsem za to, da vzpostavi svojo likvidnost. Kreditne zadruge so doslej že doprinesle velike žrtve za kmetski kredit z izredno nizko obrestno mero, pa tudi z milejšim izterjevanjem svojih dolžnikov in končno so imele izgubo že s toliko časa trajajočim moratorijem.

Če bomo pripomogli k vzpostavitvi likvidnosti naših kreditnih zadrug, potem se bo to blagodejno poznalo tudi pri drugih denarnih zavodih, katerih ena skupina se delno skuša oživljati s pomočjo naših občin, ki zanje garantirajo. Še bolj blagodejne pa bodo posledice za našega kmeta. Vlagatelji bodo dobili več izplačanih vlog. To so drugod uvideli in so na vso moč pomagali denarnim zavodom, zlasti onim, ki ne delajo za kapitalistični dobiček, da so prebrodili krizo likvidnosti, v katero so zapadli, ne popolnoma po svoji krivdi

Če bomo v naši gospodarski politiki šli to pot, katero zahtevajo življenjski državni interesi, potem je gotovo, da se ne bodo stavljale gospodarskemu napredku ovire, ki bi onemogočale dvig blagostanja predvsem naše vasi.

Posebno slovensko zadružništvo je tako ozko zvezano ne samo z našim kmetskim stanom ampak z vsem našim gospodarstvom, da bi bila usodna napaka prepustiti ga v današnji krizi samemu sebi in lastnim močem. Marsikaj bo sicer lahko prebolelo, kakor je že prešlo tudi že druge dobe, težavne za se in vse nas Slovence, toda brez poživitve njegove likvidnosti se ne bo dvignilo nikdar več na prejšnjo višino, kaj pa šele, da bi se dvignilo še višje in še bolj plodonosno delovalo za naš narod na gospodarskem in socialnem polju. Kakor se borimo za ohranitev najdražjih naših stvari, tako moramo tudi strnjeno zahtevati od države, katere enakopravni državljani smo in kateri dovolj prispevamo za vse njene potrebe, da pomaga našemu zadružništvu kot oni narodni instituciji, od katere zavisi obstoj našega naroda sploh.

Cerkev kliče na delo

proti modernemu brezboštvu, za pokristjanjenje modernega sveta

Pred važnimi koraki Vatikana

Dunaj, 16. decembra. TG. »Reichspost«, ki je o vatikanskih dogodkih navadno iz prvega vira obveščena, objavlja daljši članek o »pripravah za pokristjanjevanje sveta«, članek, v katerem pojasnjuje nekatere načrte svetega očeta glede borbe proti novemu poganstvu, ki se pojavlja dandanes največ pod obrazom boljševizma.

Dunajski list pravi, da se je sveti oče začel intenzivno s tem vprašanjem baviti takoj po povratku državnega tajnika kardinala Pacellija iz Amerike. Kardinal Pacelli je prinesel nekaj svežih misli in predlogov glede vprašanja, kako bi se dalo pokristjanjenje modernega sveta najbolj uspešno izvesti in borba proti silam boljševizma učinkovito izpeljati. Sveti oče se je osebno bavil s študijem tega vprašanja in je samo njegova bolezen delo prekinila. V kolikor so načrti že dozoreli, predvidevajo naslednji način borbe:

Sveti oče želi v prvi vrsti dušnopastirsko kakor tudi cerkveno-prosvetno delo katoliških duhovnikov kakor tudi katoličanov, ki delujejo v Katoliški akciji, poživiti in jih navdušiti za velike socialne nauke krščanstva. Sveti oče bo skušal na vsak način doseči, **da njegova socialna okrožnica ne bo ostala samo mrtva črka odnosno samo predmet za teoretična predavanja, marveč da se bo v dejanju uresničila in jo bodo uresničili v prvi vrsti verni katoličani vsak v svojem področju. Treba je premagati nadoblast socialne krivičnosti in odstraniti razredni duh, ki je kriv vseh socialnih neenakosti. Odpomoči pa je mogoče le, če verniki svoje življenje in delovanje tako uredijo, da bo dejansko odgovarjalo papeževim smernicam. To je prvi cilj borbe proti modernemu brezboštvu: da se odstranijo vsi vzroki socialnega nezadovoljstva in vzklije resnično krščansko življenje v vseh plasteh človeške družbe. Vsi morajo sodelovati, tudi cerkev in država, da pridemo do notranje socialne obnove, ki ne more biti ne »kapitalistična« in ne »socialistična«, marveč samo »pravična in pozitivno krščanska«.**

Papež je po svojem državnem kardinalu Pacelliju že **naročil vsem papeževim nuncijem** po širnem svetu, naj nemudoma podvzamejo vse potrebno, da zberejo vse krščanske in državotvorne sile za odločno akcijo, da bi krščanski duh dejansko prežel in prenovil socialno in gospodarsko življenje narodov. Nunciji imajo nalogo da v določenem času Vatikanu natančno poročajo o uspehih, ki so jih dosegli, tako da bo sveta stolica imela še tekom tega leta jasen pregled o svetovnem razpoloženju ter o silah, s katerimi lahko razpolaga in s katerimi lahko pri organizaciji borbe računa.

Na podlagi teh po vsem svetu nabranih izkustev bo Vatikan izdal posebna praktična navodila in podvzel čisto **novo pobudo** za sistematično izvedbo boja proti materializmu, komunizmu, novemu poganstvu kakor tudi za učinkovito prekvašenje ljudskih mas s krščanskimi socialnimi ideali.

Maršal Čankajšek

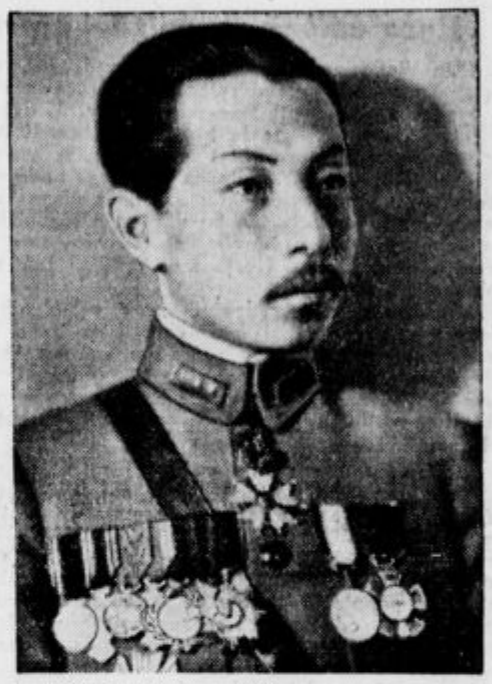

Uporni maršal Čansuljan

Revolucija in dva kitajska „Čana“

Pogoji upornikov

„Takojšna vojna proti Japonski . . .“

Nanking, 16. decembra. b. Vesti o smrti maršala Čankajšeka se zopet zanikajo. Včeraj je imel maršal Čansuljan v radiu govor ki so ga v Nankingu sprejeli stenografi V tem govoru ni Čansuljan niti z besedico omenil generala Čankajšega. Uporniki izjavljajo, da so pripravljeni takoj stopiti na stran Čankajšeka, **kakor hitro se odloči za vojno z Japonsko.** V tej smeri se še vedno vodijo pogajanja.

Avstralski časnikar Donald, ki posreduje med uporniki in vlado je sporočil telefonično iz Sianfuja, da je maršal Čankajšek popolnoma zdrav, da pa odklanja vsaka pogajanja s svojimi političnimi nasprotniki. Donald se je že povrnil v Lojang ter je njegova misija v Sianfu popolnoma propadla. Po povratku v Lojang je g. Donald izjavil, da postavlja maršal Čansuljan ujetemu Čankajšeku sledeče pogoje:

1. Da Čansuljan in njegove čete ne bodo premeščene v južne kitajske pokrajine;

2. zahteva večjo plačo za svoje vojake:

3. amnestijo za upornike;

4. da se v Nankingu ustavi vsaka protikomunistična propaganda;

5. da se zavzame odločno stališče proti japonskim nameram.

G. Donald poroča, da je maršal Čankajšek proti tem zahtevam zavzel precej rezervirano stališče in povdarjal, da o tem ne more razpravljati, ker je merodajna edinole centralna kitajska vlada.

Tudi »United Press« poroča, da nankinška vlada odločno zanika vesti o umoru maršala Čankajšeka Namen teh vesti je le ta, da se vznemiri javnost. Povdarja se, da se na Kitajskem ni zgodilo nič nenavadnega ter da se bo sedanja kriza prav lahko rešila, tembolj, ker so sporne točke med Čansuljanom in maršalom Čankajšekom čisto političnega značaja. General Čansuljan in njegovi prijatelji so šli za tem, **da s pomočjo krepkih ukrepov prično aktivno borbo proti Japonski, na katero pa maršal Čankajšek ni pristal. Maršal Čansuljan odločno zahteva, da se nič več ne zavlačuje z vojaškim odporom proti japonski agresivnosti.**

Nanking, 16. dec. c. **Nankinška vlada je poslala nad Sianfu 150.000 svojih vojakov. Čankajškova žena je posredovala pri vladi, da naj ne pošilja čet nad Čansuljana. Vlada pa je odbila ženino prošnjo in je dala nalog, da se mora pohod izvršiti, tudi, če bi bili pri tem vsi talci ubiti.**

Japonci pravijo:

Na Kitajskem kaos, napravimo red . . .

London, 16. dec. b. »Timesov« dopisnik poroča iz Japonske, da se sedanje dogodke na Kitajskem lahko karakterizira takole:

1. Dokazano je, da samo umetno obstoja kitajska enotnost;

2. da je maršal Čankajšek svojo vlogo doigral, da je postal politični mrlič in vsled tega ne pomeni na Kitajskem ničesar več;

3. da je na Kitajskem izbruhnil kaos, ki se ga lahko primerja z dogodki v Španiji, vsled česar lahko grozi nevarnost da se z ene strani vmeša Rusija, z druge strani pa Japonska.

V japonskih političnih krogih so mnenja, da je v interesu Kitajske, da vzpostavi prisrčne odnose z Japonsko, ki so danes mnogo bolj potrebni kot kdaj poprej. V političnih krogih prevladuje mnenje, da je vsled sedanjih dogodkov kriza v glavnem prebrodena. Zaradi tega sam položaj ne igra nobene vloge več. Povdarja se, da je bila sklenitev japonsko-nemškega protikomunističnega sporazuma upravičena, ker so se na severnem Kitajskem pojavile močne komunistične sile.

Na seji vlade je zunanji minister Arita poudarjal, da ni treba posegati v dogodke na Kitajskem. Omenil je, da je upor Čangsuljana le nova stopnja boja, ki že dolgo divja med nankinško vlado in kitajskimi komunisti. Japonska ni pri tem boju prizadeta. Zunanji minister upa, da nankinška vlada ne bo dovolila, da bi se komunizem na Kitajskem razširil. Na kraju je minister Arita pristavil, da bodo zapadne sile, ki imajo na Kitajskem svoje interese, vsekakor podprle nankinško vlado v njeni nalogi. Po seji vlade so ministrski predsednik Hirota, zunanji minister Arita, minister vojske genral Terauči in minister mornarice admiral Nagano delj časa razpravljali o položaju na Kitajskem Proučili so najnovejša poročila. Vse kaže, da zaenkrat še niso sprejeli nobenih sklepov, marveč bo japonska vlada le pozorno motrila dogodke.

Napetost z Rusijo

Tokio, 16. dec. b. Položaj na Daljnem vzhodu se naglo zaostruje ne samo zaradi dogodkov na Kitajskem, temveč predvsem zaradi **napetosti, ki narašča med Japonsko in sovjetsko Rusijo.** Danes je organ zunanjega ministrstva napovedal, da Japonska ne bo pristala na popolno pariteto z brodovjem Velike Britanije in Združenih držav, ker hoče imeti svobodne roke glede tonaže in glede posameznih kategorij vojnih ladij. Kar se tiče odnosov med sovjetsko Rusijo in Japonsko, se povdarja, da sovjetska Rusija nič več ne dovoli japonskim ribičem, da bi ribarili v severnih vodah. Zaradi tega bo japonska vlada prisiljena, da tja pošlje svoje vojne ladje, da zavarujejo japonske ribiče od napadov sovjetske Rusije.

Spor Turčija-Francija traja dalje

Brzojavna prepoved iz Ankare

Ženeva, 16. dec. c. Danes se je zaključilo 95. zasedanje Sveta ZN. Nasprotno tistemu, kar se je včeraj pričakovalo, se ni sklenil sporazum med Francijo in Turčijo, ampak se je napetost med obema državama zaradi sandžaka pri Aleksandretti poostrila. **Turški zunanji minister Ruždi Aras je namreč dobil iz Ankare brzojavno navodilo, da ne more turška vlada pristati na tisti sporazum, ki je bil nameravan včeraj.**

Na današnji seji je švedski zastopnik Sandler podal svoje poročilo o sporu med Turčijo in Francijo in predlagal resolucijo, ki pravi, naj se politična plat tega spora uredi na januarskem zasedanju Sveta ZN. Zveza narodov pa naj v sandžak pošlje tričlansko komisijo strokovnjakov, ki bo proučila položaj na kraju samem. Francija pa se obveže, da bo umaknila vojaštvo iz zasedenih krajev. Ta resolucija je bila sprejeta soglasno. Turški zastopnik Ruždi Aras pa se je vzdržal glasovanja.

Ženeva, 16. dec. c. Spor med Vienotom in Ruždi Arasom je nastal posebno v vprašanju komisije treh članov, ki bo proučila v sandžaku položaj. Ruždi Aras je zahteval, da naj se tej komisiji priključi še en francoski in en turški delegat. Francija je to zahtevo odbila, češ da ni mogoče, da bi Francija poslala na svoje ozemlje svojega kontrolorja.

XVII. letni občni zbor Glavne Zadružne Zveze

Belgrad, 16. decembra. AA. Danes se je v dvorani zveze nabavljalnih zadrug v Belgradu vršila pod predsedstvom notranjega ministr dr. Antona Korošca, 17. redna letna skupščina glavne zadružne zveze kraljevine Jugoslavije. Predsednik glavne zadružne zveze minister dr. Korošec je otvoril skupščino ob 9.30 dopoldne. Prisoten je bil tudi prvi podpredsednik zveze minister brez portfelja g. Vojislav Djordjević in člani upravnega in nadzornega odbora ter 108 članov iz vse države. Predsednik dr. Korošec je imel tale nagovor:

(Govor glej na tretji strani.)

Po govoru ministra dr. Korošca je tajnik dr. Avgust Juretič podal poročilo upravnega odbora. Poročilo nadzornega odbora je podal g. Cvetič.

Po krajši debati so poročila soglasno sprejeli in uprava je dobila absolutorij.

Nato so izpopolnili upravni in nadzorni odbor. Soglasno so izvolili v upravni odbor za drugega podpredsednika dr. Stjepana **Postiča,** zastopnika zadružne zveze iz Zagreba, na mesto dosedanjega drugega podpredsednika dr. Avguština **Juretiča,** ki je imenovan za tajnika glavne zadružne zveze.

Za člane uprave so izvoljeni: dr. Vjekoslav **Gortan,** zastopnik zadružne zveze iz Zagreba na mesto dr. Juretiča; namestnik dr. Kamilo **Firinger** in Dušan **Prvanov,** zastopnik zveze poljedeljskih zadrug v Novem Sadu, namesto dr. Iva Krstonošiča namestnik Boško **Tomašev,** dr. Silvester Džunio, zastopnik zadružne zveze v Splitu, namesto dr. Boka **Stojanova,** namestnik Don Ante **Braskič,** Franjo **Rakovec,** zastopnik zveze gospodarskih zadrug v Ljubljani, namesto dr. Živka **Topalovica** dr. Mio **Maričič,** zastopnik glavne zveze hrvatskih gospodarskih zadrug Nikola **Jogatič,**

V nadzorni odbor je izvoljen g. Dušan Jovanović, zastopnik zveze kmetijskih zadrug v Novem Sadu namesto g. Dake Popoviča.

V zvezi s spremembo pravil glavne zadružne zveze so izvolili še poseben odbor, ki ima nalogo proučiti in sestaviti predlog sprememb.

Nato so se začeli referati.

Resolucija o razdolžitvi kmeta

Dr. Vjekoslav **Gortan,** zastopnik zadružne zveze iz Zagreba, je podal referat o zadružništvu in o uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov. V debati o referatu dr. Gortana je posegel po besedi tudi dr. Prohaska in poudarjal delovanje in vnemo predsednika zveze dr. Koroška in prvega podpredsednika g. Džorđeviča, ki sta se kot člana kraljevske vlade zavzela, da bo uredba o razdolžitvi kmetov nekoliko ugodnejša za zadružništvo. V zvezi s poročilom g. Gortana so sprejeli tole resolucijo:

Zastopniki vseh zadružnih zvez, včlanjenih v glgavni zadružni zvezi kraljevine Jugoslavije, ki predstavlja več ko 9000 zadrug z več ko enim milijonom zadružnikom, so na 17. redni glavni skupščini glavne zadružne zveze v Belgradu poslušali poročilo in predloge in soglasno sprejmejo tole resolucijo:

1. Glede na razmere, v katere so prišle zadruge z uredbami, je neobhodno potrebno sprejetje druge uredbe, ki naj kreditnemu zadružništvu vrne likvidnost in omogoči delo, in sicer tako, da se jim namesto bonov in državnih obligacij da gotovina. V kolikor ne bi bilo moči tej zadevi takoj ustreči v popolnem obsegu, je treba dati zadružnim zvezam, odnosno zadrugam potrebne dolgoročne kredite po nizki obrestni meri, da se omogoči novo kreditiranje kmetov z zadrugami in s tem omogoči nadalnje delovanje kreditnih zadrug.

2. ker so zaradi dolgotrajne gospodarske krize zadružne zveze prišle v težave in težko krijejo svoje najvažnejše izdatke, troške za redne revizije in za izobrazbo zadružnih delavcev, se naproša kmetijski minister, da v državnem proračunu zagotovi zadružnim zvezam potrebna sredstva za revizijo in za izobrazbo zadružnim delavcem. Čeprav je dolgotrajna kriza najbolj prizadela kmetski stan in njegovo zadružno organizacijo, so vendar v tem času kriz zadrugam vzele državne oblasti drugo za drugo upravičene olajšave, in sicer: oprostitev poštne pristojbine, brezplačne vozovnice na revizorska potovanja in skoraj nemogoče je, da bi se zadruge oprostile davkov. Zato zahteva skupščina glavne zadružne zveze, da se zadružništvu vsaj vrnejo v popolnem obsegu tiste olajšave, ki jih je prej imelo. Glede na to, da so kreditne zadruge po uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov ostale brez svojih rezerv in polovice zadružnih deležev, prosi skupščina, da se ukine določba pravilnika o izvrševanju pregleda zadrug in o fondu za izvrševanje pregleda, po kateri morajo zadruge in zveze letno prispevati po pol promila celotnih članskih deležev in rezervnega sklada v sklad za izvrševanje pregleda.

Resolucija o kmetskih zbornicah

G. Djordje Davidović, tajnik glavne zadružne zveze, je podal poročilo o kmetijskih zbornicah. Pri tem so sprejeli tole resolucijo:

17. skupščina glavne zadružne zveze dne 16. decembra 1936 v Belgradu po zaslišanju poročil o kmetijskih zbornicah

1. ugotavlja, da so kmetijske zbornice kot posvetovalni organi kraljevske vlade neobhodna potreba našega kmetijstva, brez katerih pomoči si ni moči predstavljati pravilne sodobne kmetske politike;

2. obžaluje, da so dosedanja prizadevanja glavne zadružne zveze in drugih zastopnikov kmetijstva ostala brezuspešna in ni kmetijstvo dobilo svoje zbornice, medtem, ko so podobne ustanove dobile vse druge gospodarske panoge in vsi liberalni poklici;

3. pozdravlja pobudo kmetijskega ministra glede sprejetja uredbe o kmetijskih zbornicah in apelira nanj, da se končno uredi vprašanje kmetskih zbornic;

4. misli, da je načrt uredbe o kmetijskih zbornicah po izvedenih spremembah znatno boljši, vendar ugotavlja, da je treba:

a) da veljajo vse osebe in vse ustanove, ki se bavijo s posameznimi oblikami poljedelskega delovanja, za pripadnike kmetijskih zbornic in plačajo zborniško doklado in se v tem smislu izvrše v načrtu uredbe potrebne spremembe, ker po sedanjih določbah načrta mnoge osebe, ki imajo korist od zbornic, morejo ogniti se gmotnih obveznosti nasproti njim.

b) da se določbe o področjih zbornic spremene tako, da se dovoli, da se dve ali več zbornic lahko s svojim sklepom združijo v eno;

c) da se v določbah o nalogah kmetijskih zbornic odredi, da bodo obvezno vprašane za svet pri sprejetju vseh zakonov in uredb, in pri izdajanju vseh važnejših ukrepov, ki se tičejo kmetijstva;

d) da se doklada, ki jo kmetijske zbornice lahko uvedejo na davke svojih pripadnikov, določi maksimalno na 5%, ker bo s to odmero zbornicam zagotovljeno letno okoli 30 milij. Din, kar bo zadoščalo za njihovo pravilno delovanje.

e) da se določbe o zvezi zbornic spremene tudi v tem smislu, da se zveza ustanovi v roku leta dni po ustanovitvi kmetijske zbornice, da jim bo v začetku v korist in da bo zanje opravljala vse potrebne intervencije in jim olajšala delo;

f) da uredba določi, da za uveljavitev zborniškega proračuna ni potrebno banovo dovoljenje;

g) da se določbe o državnem nadzorstvu spremene v toliko, da se proti banovi odločitvi zbornica lahko pritoži pri pristojnem upravnem sodišču, tako da mora sodišče izdati sodbo v roku 3 mesecev; če se tega ne stori, se bo smatralo, da je sklep zbornice veljaven.

Skupščina prosi kmetijskega ministra, da sprejme te določbe v korist kmetijstva in pravilnega delovanja kmetijskih zbornic.

Minister Djordjević

Prvi podpredsednik Glavne zadružne zveze nabavljalnih zadrug, minister brez portfelja g. Vojislav Djordjević je predložil poročilo o tem, od kod je dozorel zakon o kmetijskih zadrugah, in pravi:

Ker se je o tej stvari že mnogokrat razpravljalo, bom navedel samo nekaj dejstev. Nesrečno usodo ima ta zakon. Od zedinjenja pa do danes smo izdelali približno 15 do 20 načrtov, toda nikdar ni zakon mogel zagledati belega dne.

Sedanji zakon prihaja v času, ko se je delo olajšalo. Na vsem svetu imajo izredno dobre zadružne zakone. Pred vojno je bil vsem zgled nemški zakon, po vojni je pa mnogo držav izdalo izredno dobre in svobodomiselne zadružne zakone, med njimi Poljska, Romunija, Palestina, Španija, Francija itd. Pri nas je stvar tale:

En zakonski načrt je izdelala glavna zadružna zveza, drugega pa kmetijsko ministrstvo. Oba načrta se med seboj razlikujeta. Glavna zadružna zveza je zavzela stališče, da glede delovanja zadrug zveza ne sme imeti nobenih omejitev. Ta načrt je imel na umu popolno svobodo združevanja in organiziranja. Načrt kmetijskega ministrstva pa loči ti dve točki in omejuje poslovanje glede vrst zadrug. Po tem načrtu bi bila popolnoma iluzorna in nemogoča skupna prodaja vseh kmetijskih pridelkov. Načrt kmetijskega ministrstva je prišel v zakonodajni odbor na prejšnjem zasedanju skupščine. Nazori so bili v odboru različni. Tam je bilo več nezadružnikov kakor zadružnikov in zato je zadeva težko šla skozi odbor. Ker je bila stranka v večini, je grozila nevarnost, da se izda zadružni zakon, ki bi škodoval koristim zadružništva. V vseh navedenih državah so bili zadružniki tisti, ki so izdelali načrt zakona in ga predložili parlamentu, ki ga je sprejel. V odboru je pa stvar težko šla. Prišli so do 50. paragrafa in potem je bilo konec skupščinskega zasedanja. Tu so bile tudi določbe, ki bi zadružništvu škodovale.

Načrt za zadružništvo

Minister Djordjević navaja nato nevšečne strani tega načrta za zadružništvo in pravi:

Na novem zasedanju skupščine je treba to delo končati. Nato je minister Djordjević pomiril tiste, ki se boje zastran tega zakona, in je izjavil, da zadružni zakon nikakor ne bo sprejet proti zadružništvu .To bo načrt, ki ga bomo mi odobrili. To se bo sprejelo kot uradni predlog narodne skupščine, ki ga bo sprejela. Kakor vidite je zadružni zakon na dobri poti.

Širši upravni odbor prosi glavno skupščino, da pooblasti poseben odbor, da se sestane popoldne in stavi pripombe v smislu ministrovega govora in da dokončen predlog za zakon o gospodarskih zadrugah.

Predsednik glavne zadružne zveze in notranji minister dr. Anton **Korošec** je nato sporočil, da je sprejeta resolucija, ki jo je predložil dr. Juretič.

Nato je dobil besedo odposlanec kmetijskega ministrstva nadzornik **Zidanšek.** Pozdravil je letno skupščino v imenu kmetijskega ministra in ji čestital k lepemu delu. Zahvaljujem se upravnemu odboru zveze, da je tako lepo razumela svojo nalogo za zaščito zadružništva in ga prosim, da tudi v bodoče nadaljuje tako svoje delo.

Na koncu je predsednik dr. Korošec prosil nadzornika Zidanška, da naj sporoči kmetijskemu ministru g. Stankoviču pozdrave in tople želje, da bi sodeloval skupaj z njimi v smislu svobodnih zadružnih načel, nato je pa dejal:

Čeprav se nahajamo v vladi, smo vendarle funkcionarji glavne zadružne zveze, in naj se ne pozabi, da mi isto zahtevamo, kakor vi. Toda dosegel se je sporazum kjer bomo imeli največ vpliva za sprejetje tega zakona. Glavna stvar je, da napredujemo. Čimbolje nam bo šlo, tem bolje bodo delale tudi naše zadruge. S tem zaključim letošnjo glavno skupščino glavne zadružne zveze.

Na koncu je minister dr. Korošec kot predsednik glavne zadružne zveze prosil, da se gospodje, ki so v odboru, sestanejo popoldne zaradi dokončnega zakonskega predloga o gospodarskih zadrugah.

Nov načelnik za prosveto na banski upravi

Belgrad, 16. dec. m. Kr. namestniki so podpisali ukaz, s katerim je sedanji načelnik prosv. oddelka banske uprave v Ljubljani J. Breznik postavljen za ravnatelja ženske realne gimnazije v Ljubljani. Za novega načelnika prosv. odd. pa je postavljen dr. Lovro Šušnik, prof. II. realne gimnazije v Ljubljani.

Popolna gimnazija v M. Soboti

Belgrad, 16. dec. m. Na posredovanje slovenskih ministrov in poslancev JRZ pri prosvetnem ministrstvu so kr. namestniki podpisali ukaz, s katerim se nepopolna realna gimnazija v Murski Soboti pretvori v popolno s šolskim letom 1937-38.

Iz skupščine

Belgrad, 16. dec. m. Tudi na današnji seji narodne skupščine je v pretežni večini prihajala do izraza onemogla jeza poslancev JNS in drugih njenih priveskov. Seja se je začela ob 10 in je trajala neprestano do četrt na 4 popoldne, ko je bila prekinjena in je bilo njeno nadaljevanje napovedano za peto uro. Opozicija je kritizirala državno sodišče za zaščito države, ki je obsodilo poslance, kateri so bili udeleženi pri atentatu na dr. Stojadinoviča Tem kritikam so ploskali tudi nekateri slovenski poslanci JNS. Prišle so na vrsto še razne interpelacije. Interpelaciji sta vložila tudi poslanec Prekoršek radi odpustitve nekega učitelja ter Dobovišek radi premestitve sodnika Reichmanna. Nujnost je bila sprejeta.

Prešlo se je na poročilo verifikacijskega odbora o proglasitvi za narodne poslance onih oseb, ki naj nadomestijo poslance, ki so bili soudeleženi pri atentatu na dr. Stojadinoviča. Besedo je dobil poslanec **Zuber** (JRZ), ki je reagiral na nekatera izvajanja poslanca Rašoviča z zadnje seje. Govorilo je še nekaj poslancev, med njimi tudi dr. Baričevič. Baričeviču so seveda priskočili na pomoč tudi slovenski poslanci iz JNS tabora. Baričevič je spet bral citate iz »Slovenca« v letu 1914. Baričevič je tudi klical na pomoč vse strahove klerikalizma, tako Rim, črno internacionalo, jezuite in vojskujočo Cerkev. Po mnenju Baričeviča je potrebna nova močnejša avtoriteta. V rokah te nove avtoritete v državi naj bo »jugoslavenski barjak«. Baričevič je govoril več ur.

Popoldne je prvi govoril Ljubomir **Pantič** (JRZ), ki je v svojem govoru zavrnil vse napade, na dr. Spaha. Za Pantičem je govoril bivši minister Gjorgje Vujič, ki je v svojem obširnem govoru napadal frankovce na Hrvatskem in samostojne demokrate. Za njim je govoril socialni minister **Cvetkovič,** ki je zavrnil vse napade posameznih govornikov. Nato je govoril g. Risto Grdjič, za njim Mirko Komnenovič, potem pa zopet minister Cvetkovič. Ob pol 9 je bila seja zaključena a se bo prihodnja nadaljevala jutri zjutraj ob 8.

Belgrad, 16. decembra, m. V prostorih narodne skupščine je bila danes popoldne seja administrativnega odbora, na kateri so pretresali dosedanje načelne sklepe. Seja se jutri popoldne nadaljuje.

Belgrad, 16. decembra, m. Danes popoldne je v narodni skupščini ob 4. imel sejo tudi finančni Janjič. Navzočna sta bila finančni minister Letica in poštni minister Kaludjerčič. Po prečitanju zapisnika zadnje seje so takoj prešli na pretres proračuna v načelu. Prvi je govoril Voja Lazič. Kritiziral je proračun s finančne in politične strani. Ne odobrava povečanja proračuna, ker da se gospodarske razmere v državi še niso tolikanj zboljšale, da bi dovoljevale povečanje. Glasoval bo proti proračunu. Prihodnja seja bo jutri popoldne ob 4. ter bodo nadaljevali s pretresom proračuna.

Belgrajske vesti

Belgrad, 16. dec. m. Upokojena sta: Filip Gaspari, prof. realne gimnazije v Mariboru, in Ivan Sparachmann, prof. učiteljišča v Mariboru.

Belgrad, 16. dec. m. Poštna hranilnica je sklenila, da prične spomladi zidati več stanovanjskih hiš za svoje uslužbence v Ljubljani. Te hiše bodo za Bežigradom.

Belgrad, 16. dec. m. Na svoji snočnji seji je Poštna hranilnica sklenila, da se obrestna mera za posojilo, ki ga ima mestna občina pri tej hranilnici v znesku 4,700.000 Din, zniža od 8% na 6%.

Dunajska vrem. napoved: Brez bistvenih izprememb, lahno prehodno poslabšanje vremena s padavinami, zapadni vetrovi.

Zagrebška vrem. napoved: Toplo in lahno oblačno.

Na španskih frontah sneg

„Dobrovoljci" v trumah prihajajo v oba tabora

Pariz, 16. dec. b. V Burgos je prispela francoska delegacija pod vodstvom glavnega urednika lista »Echo de Paris« de Kerilisa. Delegacija je odpotovala v Salamanco.

Dopisnik »Daily Telegrapha« poroča, da bi bila katalonska vlada pripravljena skleniti mir z generalom Francom, če bi zagotovil popolno avtonomijo in svobodo. Proti temu pa so komunisti in anarhisti. Vsekakor bi bil odpor komunistov in anarhistov mnogo slabši, če bi Franco končno že zavzel Madrid.

Okrog Madrida je zapadlo že skoraj meter snega, kar je glavni vzrok, da so vojne operacije skoraj povsod zastale.

Semkaj je prispela vest, da je moderna nacionalna križarka »Canarias« v bližini Malorce potopila nasprotno podmornico. Vest še ni potrjena.

»Figaro« poroča o novih velikih vojnih dobavah sovjetske Rusije za špansko rdečo vlado. V Batunu in Novororisku je vsidranih pet tujih ladij, večinoma grških, ki tovorijo topove, tanke, strojnice, puške in municijo. Te ladje bodo odplule v Španijo ter vzele s seboj 500 inženirskih častnikov in podčastnikov tehnične stroke ter močnejši oddelek pionirjev. **Mednarodna brigada** v Španiji šteje sedaj že okrog 50.000 dobrovoljcev. Od teh **50.000 dobrovoljcev,** ki so na strani madridske vlade, je pod poveljstvom **sovjetskega generala Kleberja** 20.000 mož.

Današnji »Echo de Paris« piše, da je pri Pertezu prekoračilo mejo in odšlo v Španijo 500 francoskih levičarjev kot dobrovoljcev v katalonsko armado. Pri Cerberesu je prešlo čez mejo 250 belgijskih in nizozemskih dobrovoljcev. Ti so bili prepeljani skozi francosko ozemlje v tovornih vagonih in so bili navedeni kot blago. List tudi pravi, da je bilo iz Toulousea odposlanih troje letal v Španijo. Eno letalo je bilo angleške konstrukcije.

»Echo de Paris« poroča nadalje, da se opaža močno gibanje dobrovoljcev ob francosko-španski meji. V času od 5. do 8. decembra je odšlo v Španijo čez mejo pri Pertunisi 600 oseb, dan pozneje pa 2500, po večini Francozov. Rdeče čete so v zadnjem času dobile ogromne množine orožja iz Nizozemske in Belgije. Pošiljka je bila deklarirana kot konzerve. V Toulousi sta dva aparata pripravljena za polet v Barcelono. Dalje se je spustilo v Toulousi tudi šest lovskih aparatov, ki so odleteli v Bilbao.

Madridska vlada je naročila **v Francoski** tovarni 25 aparatov po ceni 1,200.000 frankov. Razen tega dovršuje neka francoska tovarna 200 tovornih avtomobilov, ki bodo odpremljeni v Španijo. Posebni poročevalec »Joura«, ki se je prijavil kot prostovoljec in se je delj časa zadržal v Pertignanu, poroča, da je v tem obmejnem mestu pravi sejem za dobrovoljce. Med 19. in 30. novembrom je šlo čez mejo 15.000 dobrovoljcev, od tega dne pa skoraj vsak dan po 500—600 mož. V Liguersi je zadnji pregled dobrovoljcev. Tu se ne glede samo na fizično sposobnost, temveč tudi na druge kvalitete. Rdeči so vrnili v Francijo 300 dobrovoljcev, ki so jih smatrali kot politično nezanesljive elemente. Madridska vlada je vrnila tudi dobrovoljce, ki so izjavili, da ne morejo prenašati grozot na fronti.

Domači odmevi

Kameleonstvo bivših državotvornih elementov

Kadar si glavni organ vpokojenega generala Živkoviča, ljubljansko »Jutro«, ne ve pomagati iz zadrege, če mu kdo sprašuje grešno vest, potem se zateče k razne vrste zavijanju, ki nikakor ni v skladu z moralo, katero ima to glasilo napredne purgarije v zakupu.

Mi smo naši JNS zadnjič očitali, da je kljub obupnemu poizkusu, prilagoditi se vedno bolj energični zahtevi slovenskega ljudstva, da se uzakoni v okviru enotne države ljudska samovlada, ostalo na dnu duše centralistično. Saj to sledi že iz načela absolutnega narodnega edinstva, ki enostavno taji in briše slovenski oziroma hrvatski in srbski narod, ki naj dobijo vsak svojo narodno samoupravo. Če smo po »Jutrovi« nespremenljivi dogmi vsi ena sama kaša, potem mora povsod po vsej državi vladati eden in isti zakon po eni in isti fasoni, to se pravi centralizem, zakaj »decentralizacija«, ki vpošteva razne zgolj lokalne potrebe in razmere, ni nobena avtonomija in jo poznajo tudi najcentralističnejše države, bodisi moderna Nemčija ali pa starodavni Kitaj. Pri nas pa to sploh ni nikoli bilo vprašanje.

Komu bo torej glavni organ Živkovičeve unitaristične jugoslovenske stranke dopovedal, da je JNS, ki je leta in leta ljudi zapirala, preganjala, konfinirala in batinala, ker so proti centralizmu, kar naenkrat postala goreča zastopnica narodne samovlade? In kdo naj razume, da se »Jutro« zdaj v svojih uvodnikih ponuja že dr. Vladimirju Mačku kot najiskrenejši zagovornik programa, ki »enako čuva upravičene interese hrvatskega ljudstva kakor bitne interese celote« (»Jutro«, 16. decembra 1936)! Takega političnega mimikrija more človek pričakovati samo od stranke, ki ji ni za nič drugega, kakor da zopet spravi na oblast svojega generala, kateri bi ljudstvu s korobačem dokazal, da so »Jutrovi« navdušeni članki za »decentralizacijo« bili le krvava šala. Saj so »Jutrovi« šefi imeli za časa diktature, ko so lahko naredili, kar so hoteli, dovolj časa, da to svojo »decentralizacijo« izvedejo, pa še prsta niso ganili — nasprotno — demontirali so še zadnjo sled samouprav nih pravic! Pa saj kaj drugega tudi ni bilo pričakovati. Kdor demokratično vladavino izpremeni v diktaturo, ustavo pokveči v golo orodje potentatstva in demokratične zakone zamenja s terorističnimi odredbami, ta vendar ne more ljudstvu dati samouprave!

Ali se pri »Jutru« ne zavedajo, da igrajo s svojimi sedanjimi članki, s katerimi hočejo dokazati, da njihov neizprosni in neuklonljivi nacionalni unitarizem ni bitno zvezan s centralizmom, nedostojno in nemoralno maškarado, kakor da je ljudstvo v Jugoslaviji res tako zabito, da se mu more natvesti največji nesmisel, katerega bi niti Indijanci v Gran Čaku ne verjeli? Če so se »Jutrovci« res in odkrito izpreobrnili k ideji prave in polne ljudske samovlade, ki sloni na njegovi narodni in kulturni samobitnosti, potem naj svojo JNS likvidirajo, ker je edino to logično, zakaj s svojo pohorsko deklaracijo iz leta 1935, ki je bila rezultat skrajne zadrege in pobitosti, ko jim je bila črez noč izvita iz rok oblast, niso nikogar prepričali. Prepričali pa niso nikogar tudi ne s svojimi zadnjimi »hrvatofilskimi« uvodniki, na katere so že dobili jasen in nedvoumen odgovor tako iz Zagreba kakor iz Belgrada: da jim namreč nobena stran ne verjame in da se jim vsi za njihovo pomoč v borbi zoper centralizem lepo — zahvaljujejo!...

„Slovenski narod" je zopet dobil korajžo

S svojim odgovorom na poziv »Slovenskega naroda«, naj se oglasimo v zadevi loterije za belgrajsko katedralo, smo mu vzeli toliko sape, da je prišel šele sedaj k sebi. Skrbno se ogiba, da bi pogrel imenovano zadevo, zato pa je zgrabil drugo kost, namreč pisanje neke »Zajednice«, ki je baje glasilo mladinske organizacije JRZ v Belgradu. V tem listu se namreč nekdo zaganja v klerofašizem, v plemenski separatizem in v srednjeveški katolicizem, ki da ni združljiv z jugoslovenstvom itd. itd., »Narod« pa nas sprašuje, kaj porečemo k temu. Nič drugega ko to, kar pravi že star pregovor, da vsakemu bedaku ni mogoče odgovoriti.

Uradniške plače in JNS

Zadnjič smo zapisali, da se sedanja vlada tolikanj in s tolikimi uspehi na raznih poljih trudi za izboljšanje in dvig našega gospodarstva, ki še danes hudo trpi na krizi in na posledicah nemarnosti in nesposobnosti diktatorskih režimov nedavne prošlosti, da smemo upati, da se bo tudi uradništvu vrnilo, kar mu je bilo od JNS režimov odvzeto. »Jutro« se je zaradi tega zelo ogorčilo in meni, da nas je ugnalo v kozji rog, če ugotavlja, da je od zadnje redukcije uradniških prejemkov preteklo šele leto dni, da torej JNS znižanja uradniških plač ni kriva, pač pa kvečjemu režim g. dr. Stojadinoviča... Naj zdaj ugotovimo mi, da je prvo redukcijo uradniških plač izvršil sedanji šef jugoslovenske JNS, bivši general in diktator Peter Živkovič in sicer 21. septembra 1931, drugo redukcijo pa istotako g. Peter Živkovič 14. marca 1932. Če je morala sedanja vlada izvršiti tretjo redukcijo l. 1935, je bila to le posledica praznih državnih blagajn, kakor so jih pustili za seboj JNS režimi. Menda bo »Jutro« s to ugotovitvijo zadovoljno.

Evharistični kongres v Dubrovniku

Dubrovniški škof je razposlal pastirski list, v katerem napoveduje Evharistični kongres za dubrovniško škofijo, ki bo v Dubrovniku v dneh 15., 16., 17. in 18. julija 1937. V listu se poudarja, da naj bo ta kongres kot krona uspelih dekanijskih kongresov in izpolnitev želje, ki je bila izrečena lansko leto na velikem Evharističnem kongresu v Ljubljani. Sestavljen je že glavni odbor, ki ima 15 pododborov, s pomočjo katerih naj izvede vse potrebne priprave za to veliko versko prireditev. Ob tej priliki bodo v Dubrovniku tudi velike katoliško-kulturne razstave in prireditve, med katerimi bo mogoče največičastnejša glasbena prireditev misterija »Abrahamova daritev« od Širole, ki se bo zaključila s Händlovim »Alelujo«.

Seja SUZOR-ja

Zagreb, 16. dec. b. Tudi na današnji seji je glavni odbor SUZOR-ja pretresal več zadev posebnega značaja. Odobreni so bili krediti za revizijo tabel za nezgode in pravilnik za varnost pri delu v električnih obratih. V načelu je bil sprejet ugovor banske uprave v Ljubljani in SUZOR-ja o zavarovanju pri kmetskih mlatilnicah in slamoreznicah. Sprejet je bil tudi sklep, da SUZOR sodeluje pri končni likvidaciji Zadružne banke.

Minister dr. Anton Korošec o nalogah in ciljih zadružništva

Na občnem zboru Glavne zadružne zveze kraljevine Jugoslavije je imel predsednik te zveze, notranji minister dr. Anton Korošec naslednji govor:

Bratje zadružniki! Glavna zadružna zveza kot vrhovna zadružna ustanova v Jugoslaviji, ki zbira pod svojim okriljem več kot 8000 zadrug po svojih zadružnih zvezah z okoli pet milijoni zadružnikov, ima tudi ogromen pomen ter velike naloge. Glavna zadružna zveza se je trudila, da izpolni te naloge tudi v preteklem poslovnem letu, kar je razvidno iz poročila o poslovanju. Naše zadružništvo deli v veliki meri usodo gospodarskega stanja našega kmeta. Lansko leto smo imeli dobro letino pšenice in drugih žitaric. Imeli smo tudi dobro konjunkturo na evropskih tržiščih. Naš kmet je v teh časih boljše uspel kot v zadnjih petih letih. Naše zadružništvo, ki ni ničesar drugega kakor združeni proizvajalec, je aktivno in dobro sodelovalo ter podpiralo kmetski stan, da bi od dobre letine imeli čim več koristi. Vsi napori naših zadružnih zvez so uspeli. Nekaj ran je naše zadružništvo dobilo zaradi naglega padca valut nekaterih evropskih držav, s katerimi smo bili v živahnih stikih. Naše produktivno zadružništvo je imelo koristi tudi od tega, ker nam je letos uspelo poživiti splošni gospodarski promet v vseh panogah našega gospodarstva. Večja aktivnost naše zunanje trgovine je ravno tako dobrovoljno vplivala na naše nabavljalno zadružništvo. Težko prizadeti so oni kraji, ki so navezani izključno samo na pridelke vina in na sadje ter gorsko kmetijstvo. Slaba pomlad in zelo zgodna hladna jesen je uničila, oziroma zmanjšala doprinos ter kvaliteto vina in sadja, a gorski jesenski pridelki so bili skoro popolnoma uničeni. V teh krajih so tudi naše kmečke zadruge prišle v najtežji položaj.

Kreditno zadružništvo

Lansko leto je zakon o likvidaciji kmetskih dolgov v živo zadel naše kreditno zadružništvo. Da bi se rešila kmetu njegova zemlja in njegovo posestvo, so morale biti tudi kreditne zadruge poklicane, da doprinesejo svoje težke in velike žrtve. Ker naš kreditni trg še ni saniran, zato zadruge sedaj nimajo drugih, novih poslov, a ves svoj stari posel izročajo likvidacijski banki. To stanje zahteva nujno pomoč za poživitev poslovanja kreditnih zadrug. Mi vsi zelo čutimo, da poživitev likvidnosti naših zadrug ni nič manj važno vprašanje, kakor je bila rešitev prezadolženih kmetov.

Vpliv zadružništva

Nihče ne more zanikati blagodejnega vpliva, ki ga ima zadružništvo na gospodarske razmere v naši vasi. Temu zadružništvu moramo ustvariti pogojev za njegov polet, za njegovo delovanje. Zadružništvo je treba omogočiti z novimi razmahi za poslovanje, z drugimi besedami, napraviti je treba zadružništvo likvidno ter mu omogočiti njegov razvoj. Vse to, kar se daje zadružništvu, se vrača pomnoženo v celoti.

Zadružništvo ima tudi v mednarodnem življenju blagodejen vpliv za zbližanje narodov. Če vzamemo vse to v okviru, je vredna in koristna za splošnost vsaka pomoč, ki se da zadružništvu.

Pa tudi naša naloga je, da dvignemo zadružništvo s tem, da bomo vanj vnesli duha potrpežljivosti do tistih, ki trpe. Zato moramo dati od sebe vse svoje sile za napredek zadružništva. S tem bomo opravili največje patriotično delo.

Sanacija zadrug

Lansko leto nam je uspelo, da smo našli način in sredstva za sanacijo osrednje zveze hrvatskih kmetskih zvez in zveze nabavljalnih zadrug iz Novega Sada. Pred narodno skupščino leži še vedno načrt novega zadružniškega zakona. Mi smo storili vse, kar smo mogli, da bi zadružništvo v državi dobilo nov, moderen in koristen zakon, toda razmere so nas ovirale, da to važno delo do danes še ni dovršeno. Mi ne moremo ničesar drugega, kakor da se z vsemi silami trudimo, da se bo ta zakon čim prej izdal in da bo čim boljši.

Bodočnost

Z budnim očesom bomo zasledovali vse gospodarsko življenje naše države ter smo v vseh ustanovah in uredbah ščitili interese našega kmeta in zadružništva. Čeprav uspehi niso stoodstotni, se vendar nadejamo, da je vse zadružništvo čutilo to našo skrb in ta naš boj.

Stojimo še naprej vedno pred težkimi socialnimi in gospodarskimi vprašanji. Nadejam se, gledajoč na dolgoletno naše delo, da bo zadružništvo dalo od sebe vse za pravilno rešitev tega vprašanja.

Nam vsem je ideal močna, kulturno visoka, socialno pravična Jugoslavija, ki naj bi bila polna blagostanja. Zadružništvo, podprto od vseh merodajnih činiteljev bo doprineslo največji delež, da bo to tudi postala.

Novi upravnik policije

Ljubljana, 16. decembra.

Davi je prevzel posle upravnika mestne policije v Ljubljani g. dr. **Hacin Lovro**, ki si je nabral že za časa, ko je bil predstojnik mestne policije v Mariboru veliko prakso v kriminalistiki ter je vsekakor ena najbolj sposobnih osebnosti, s katerim razpolaga upravna oblast za tako visoko mesto, kakor je upravnik policije v Ljubljani.

Novi upravnik policije dr. Lovro Hacin se je rodil 23. avgusta 1886 v Trati pri Velesovem. Gimnazijo je študiral v Kranju, kjer je maturiral leta 1907. Pravo je študiral na Dunaju, kjer je napravil državne izpite, promoviran pa je bil pozneje, namreč 1916. za doktorja prava. Komaj je nastopil prvo svojo uradno službo, je že moral k vojakom, kjer je bil med vso svetovno vojno. Po svetovni vojni ga je narodna vlada v Ljubljani imenovala za konceptnega praktikanta v Velikovcu. Po našem porazu na Koroškem pa je bil dodeljen k mestnemu magistratu v Mariboru, nato zopet v Borovlje. V dobi pred plebiscitom si je dr. Hacin nabral za slovensko stvar mnogo zaslug. Po plebiscitu je bil imenovan k okrajnemu glavarstvu v Ptuju. Praktični izpit iz politično-administrativnega poslovanja je napravil leta 1922 s prav dobrim uspehom. Nato je službovał pri okrajnem glavarstvu v Celju, v Radovljici, v Laškem, v Kamniku, v Črnomlju. Leta 1928 je bil imenovan za okrajnega glavarja Maribor-desni breg, nato za okrajnega glavarja v Prevaljah, leta 1932 pa je bil imenovan za upravnika policije v Mariboru. Prejšnji nasilni režim ga je nato prestavil za politično-upravnega tajnika k banski upravi v Ljubljani. Ko je ta režim padel, je vlada iskala sposobnega in objektivnega uradnika za litijski okraj, kjer je bilo treba popraviti največ krivic. Minister dr. Korošec je izbral dr. Hacina, ki je v kratkem času uvedel v litijskem okraju pravični pravni red, tako, da je bilo vse prebivalstvo brez razlike pripadnosti strankam zadovoljno. Prebivalstvo litijskega okraja zelo obžaluje, da ga je moral zapustiti tako pravicoljuben in skrben okrajni glavar.

Ob priliki, ko je nastopil mesto upravnika policije v Ljubljani, je našemu poročevalcu dal naslednjo izjavo: »Skrbel bom za pravičnost in za uveljavljenje zakona v mestu, tako, da se bo sleherni prebivalec čutil varnega in svobodnega v mejah zakona. Skušal bom doseči v prebivalstvu zavest, da je policija zaradi prebivalstva in ne prebivalstvo zaradi policije. Upam, da bo javnost moj trud razumela ter me pri vzdrževanju redu in pravice, splošne in zasebne lastnine ter svobode prebivalstva podpirala!«

Novega policijskega upravnika toplo pozdravljamo ter mu želimo največjega uspeha pri njegovih bodočih naporih v korist Ljubljane!

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
CELJE — LJUBLJANA — MARIBOR
OBRESTNA MERA ZA VLOGE ZNAŠA
DO 5%
ZA VLOGE IN OBRESTI JAMČI DRAVSKA BANOVINA Z VSEM SVOJIM PREMOŽENJEM IN VSO SVOJO DAVČNO MOČJO.

Božič v družini

Mestna občina ljubljanska je običajno prirejala zadnja leta velike javne božičnice v veliki unionski dvorani, kjer je obdarovala nekaj otrok. Pri teh božičnicah se je pokazalo, da niso imele tistega vpliva, ki naj bi ga imele prave božičnice, in so mnoge ganile baš v tem, da so jim dale čutiti njihovo siromaštvo. To se je splošno poudarilo na ponovnih sejah karitativnih organizacij, ki so se vršile na mestnem poglavarstvu v svrho prireditve božičnice.

Mestna občina zato v tekočem letu ne bo priredila nobene velike in blesteče božičnice, marveč želi, da se božič praznuje doma v rodbini. Zato pa želi doseči, da bi v vsako revno družino posijalo tudi vsaj nekoliko žarkov božičnega veselja.

V ta namen je mestni socijalni urad pregledal skupno z vsemi karitativnimi organizacijami seznam družin, na katere bi se bilo treba spomniti in jim poslati primerno božično darilo, ker si ga same ne morejo pripraviti za svoje otroke. Vsem tem želi poslati na dom primerno božično darilo, da jih tako o božičnih praznikih spomni na skupnost in soobčestvo, v katerem živimo z vsemi družinami našega mesta.

Ko je naša javnost zaznala o tej lepi nameri mestne občine v tekočem letu, so se začele oglašati mnoge meščanske družine in pošiljati same od sebe primerna božična darila ubogim ljubljanskim rodbinam, da jim pokažejo pri tej priliki skupen čut občestva, ki mora vezati vse občane.

Da se more ta akcija čim bolje razširiti in izvesti, da more čim več revnih družin dobiti primerno darilo za božič, prosim vse ljubljanske meščane in družine imovitejših slojev, da se sami priglasijo na mestni socialni urad, kateri želijo obdarovati po navedenem zgledu kako ubogo družino. Ne bomo zbirali nobenih darov sami, marveč kdor želi sam od sebe prostovoljno izkazati akt ljubezni za božič ljubljanskim siromašnim družinam, naj pripravi primerno božično darilo in obvesti mestni socialni urad, da je darilo na razpolago. Na tako obvestilo bo mestni socialni urad poslal po darilo in ga bo izročil revni in v resnici potrebni družini na dom. Razdelitev se izvrši po mestnem socialnem uradu s skupnim sodelovanjem vseh ljubljanskih karitativnih društev, vsled česar je garantirana pravična in dobra razdelitev.

S tem bo pa dokazalo mesto, da se zaveda prave občinske skupnosti in v družinah naših siromakov bo posijalo pravo božično veselje in zavest, da niso zapuščeni.

To pobiranje in razdeljevanje daril bo zahtevalo mnogo časa in dela, zato naj se oglasijo v mestnem socialnem uradu vse tiste osebe, ki bi želele pomagati pobirati in razdeljevati ta darila, zlasti mladinske organizacije, ki želijo sodelovati v pravem karitativnem delu. — Darila naj se izvolijo prijaviti do ponedeljka 21. t. m., ker se začne razdeljevanje v torek, dne 22. t. m.

Predsednik: Dr. Juro Adlešič s. r.

Kino Union
Danes premijera
Remek delo filmske umetnosti z legendarno figuro ruske književnosti
TARAS BULJBA
V glavni vlogi Hary Baur
Ruska glasba ter narodne pesmi ruskih zborov

Vevško papirniško delavstvo v boju

Vevče, 16. decembra.

Že delj časa se je pripravljala ofenziva za rušenje položaja papirničarjev Združenih papirnic. Papirniško delavstvo ostale Dravske banovine stalno zahteva zboljšanje svojih delovnih in plačilnih pogojev. Delavstvo pri Združenih papirnicah pa je imelo do sedaj nekoliko boljše pogoje kakor druga papirna industrija. Zato se je zdelo, da je treba te boljše pogoje zbiti na minimum, da se ne bodo drugi sklicevali nanje. Povprečna plača vevških papirničarjev je 39 Din, kar znese mesečno 970 Din, in če primerjamo, da je življenjski indeks za 4-člansko družino 1709 Din, ki se pa v zadnjih dneh še dviga, vidimo, da so te plače še za 43% pod te mindeksom.

Ta ofenziva je dobila izraz zadnjih investicij v vevških obratih, kjer se v racionaliziranem obratu reducira število delavstva in se pri redukcijah najlažje pritisne tudi na plače. Gledajoč finančni položaj Združenih papirnic po njenih investicijah v zadnjih letih, je njen položaj naravnost sijaejn. Saj se je obrat racionaliziral v večjem obsegu leta 1931, in sicer satinažni oddelek ter je ob tej priliki podjetje reduciralo 42 delavcev in delavk. Tedaj je ustavilo papirni stroj na Goričanah in vso papirno produkcijo koncentriralo v obratu Vevče, kjer se je izkazalo, da je ta centralizacija prinesla podjetju uspeh in lepe prihranke, da je v letih 1935-36 zopet vrglo v obrat celih 11 milijonov Din, ki so že plačani. Vso papirno produkcijo je sedaj iz prejšnjih treh strojev preneslo na B- in novi H-stroj, pri čemer se količina produkcije ni zmanjšala. Zmanjšalo pa se je število delavstva in je podjetje s 30. nov. t. l. reduciralo 79 delavcev in delavk, ki so stari nad 60 let, in jih vrglo na cesto za enkrat brez priznanja kakšne starostne rente, kar se je navadno zgodilo s priznanjem skromne rente. Ob tej priliki pa se je postavilo podjetje na zelo čudno stališče, češ, če delavstvo pristane na znižanje mezd, bo podjetje tem doslužencem dalo rento, sicer pa ni govora o tem. Torej na račun delavskih plač naj dobijo milostno rento od podjetja oni, ki so svoje sile in moči izrabili v korist podjetja!?

Pri teh zadnjih redukcijah delavstva podjetje prihrani letno 1 milijon dinarjev, na znižanju plač pa hoče dobiti cirka 700 tisoč dinarjev, kar znaša cirka 1.7 milijona dinarjev. Verjetno pa je, da bi ob točnem računu znašala ta številka še več. Ne gre pri tem za to, da podjetje uravnovesi svoj finančni položaj, ampak za večji dobiček, kar je gener. tajnik dr. Ciril Pavlin potrdil že na pogajanjih s tem, da se delavski fond pri podjetju boljše obrestuje kot pa vloženi delniški kapital.

Stremljenje podjetja za znižanjem plač torej ni nič drugega, kot nuja kapitalizma po čim večjem dobičku in pa prizadevanje Zveze industrijcev, ki zelo zavira boj delavstva za zbolšanje delovnih in plačilnih pogojev.

Borba papirničarjev je borba za kruh, ki jo bo podpirala vsa poštena slovenska javnost ter oblast. V tem prepričanju naj papirničarji svojo borbo vodijo do zmage.

— **Po pogosti nosečnosti** morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne **»Franz-Josefove«** grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca **»Franz-Josefova«** voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Kočevsko dijaštvo Brezmadežni

Nepoučena, ali če hočete, od gotove strani namenoma napačno poučena slovenska javnost ima o naši kočevski gimnaziji razmeroma slabo mnenje. Jaz pa vem, da ta zavod ni med zadnjimi v Sloveniji — razen morda po številu svojih prijateljev; smelo trdim celo, da glede moralnega nivoja dijaštva in njihovega praktičnega katoličanstva daleč, daleč nadkriljuje vse ostale srednje šole. O tem me je prepričala izjava ugledne osebe iz Belgrada in o tem sem se ponovno sam prepričal pretekli teden, ki je bil kakor velika pesem mladosti nebeški Zaščitnici. Na njen praznik 8. dec. je strumno stopala nadpolovična večina dijaštva k obhajilni mizi, med tednom je posečala večernice, opravljala recitirane maše, v nedeljo 13. dec. pa ponovno dokumentirala svojo neomajno vero v evharističnega Kralja in celotedenski praznik zaključila z lepo uspelo akademijo. Čudil sem se živi veri, vztrajnosti in borbenosti te mladine, ki je svobodno, iz lastnih notranjih nagibov, brez strahu pred maloštevilnimi nergači — sodijaki — vršila svoje verske pobožnosti in čudil se delu, ki ga je pokazala pri zaključni akademiji.

V dvorano »Marijinega doma«, katero je velikodušno dala na razpolago kongregaciji izredno naklonjena prednica s. Ersilija, so začeli prihajati pred 15. uro povabljeni gostje. Med njimi smo opazili g. kanonika in mestnega župnika Erkerja, g. okrajnega načelnika Brezigarja z gospo soprogo, člana ban. sveta g. dr. Sajovica z gospo soprogo, g. gimn. ravnatelja Burgerja z gospo soprogo, g. nadupravitelja Auerspergovih posestev in g. Štiglica z gospo soprogo, skoraj celokupen profesorski zbor in večje število drugih odličnih osebnosti. — Kmalu po 15 je stopil na oder mlad, ognjevit osmošolec Kobe, ki je v ognjevitih besedah pozival mladino na boj za Boga in za evh Kralja, na boj za značajnost in neomadeževanost, na boj za narodne pravice, na boj za — večnost.

Veličastna slika se je nudila nato kočevski eliti pri tretji točki, ko je zbor 20 višješolcev v zborni recitaciji izpovedal v imenu kočevskih kongreganistov neuklonljivo vero v Boga, skritega v beli hostiji. Nato so predvajala meščansko-šolska dekleta v slikoviti spevoigri »Kresnička«, srčkano delo g. Rad. Gobca, kot zadnjo točko pa so kongreganistinje zaigrale triđejanko »Čez previz«, izvirno dramatsko delo enega izmed tukajšnjih dijakov kongreganistov. Ko je zadnjikrat padla zavesa, je sama od sebe zaorila po dvorani himna naših fantov »Zmagala si, Devica slavna ...«, katero so odlični gostje stoje poslušali in ki so pred odhodom izjavljali: »Vsa čast takim dijakom, čast gimnaziji, ki jih tako vzgaja!«

Zato pravim, če bi v Kočevju gimnazije še ne bilo, bi jo morali, tako kot je, nemudoma otvoriti, in če je bila letos vsled nepoznanja razmer ali vsled osebno pobarvanih informacij delno ukinjena, zahtevajo katoliški in slovenski interesi, da se storjena pomota takoj s prihodnjim šolskim letom zopet popravi.

Ta dopis naj bo obenem kot sončen žarek v obupna poročila slovenskega časopisja, naj bo glasen memento vsem, da je naša mladina v svojem jedru zdrava in plemnita in da, če res zaide na stran pota, ne leži najmanjša krivda baš na vzgojiteljih samih.

Opazovalec.

Občni zbor Rafaelove družbe v Mariboru

V ponedeljek se je v pevski sobi frančiškanskega samostana v Mariboru zbrala maloštevilna družba (8 moških in 3 ženske) k občnemu zboru. Kakor gorčično zrno ... P. Konstantin Vrankar je zbor otvoril, posebej pozdravil dr. Tominška in podal tajniško in blagajniško poročilo; to zadnje je bilo razveseljivo: od borih 12 Din in nekaj par se je blagajna dvignila na 500 Din in čez. Sledile so kar volitve: predsednik duhovni svetnih Drago Oberžan, podpredsednik kaplan Ivan Škafar, tajnik duhovnik Ivan Camplin, blagajnik p. Konstantin Vrankar, revizorja pa dr. Tominšek in profesor Prijatelj; odprta so ostala mesta: škofijskega zastopnika (ki je bil sedaj nujno zadržan), poverjenika za izseljenski sklad in zastopnica za varstvo deklet.

Novoizvoljeni predsednik je med drugim izjavil: »Zadnje čase se zelo brigamo za naše izseljence, vendar pa jih je veliko že šlo v izgubo tako, da tistega niti popraviti več ne moremo, zlasti v Ameriki je nad 90 odstotkov izgubljenega. Lavantinska škofija ima več izseljencev kot ljubljanska, zato je delo in potreba tu večja. Poznam razmere v Prekmurju, kjer sem bil pet let kaplan. Dekleta, sploh mladina, kako se izgublja, posebno v Franciji. Mi smo pošiljali naše ljudi v Francijo, toda brez načrta. Tu nam morajo biti Poljaki zgled: ti svojim ljudem zasigurajo teritorije in obenem z njimi pošljejo duhovnike in učitelje. Kar tiče Prekmurcev, se mora v M. Soboti regulirati. Upamo, da bomo mogli vsaj malo rešiti.«

Revizor dr. Tominšek je povedal: »Po notranji težnji sem prišel, prepričan, da bo veliki zbor v veliki dvorani, pa je le ozek krog, ki pa tvori družino, da smo ko bratje in sestre. Sedaj sem postal član 33. društva. Z inozemstvom, tudi z izseljenci, me veže literatura, zlasti pa priroda. Take koncentracije zemeljskih prirod ni nikjer, kot je pri nas. Da bi na vsaki vidni točki imeli cerkvice v tujini kot doma, tudi to je znak slovenstva.«

G. predsednik se zahvali g. revizorju za lepa izvajanja s pripombo, da naši v tujini niso pozabili domovine, še manj hribov, saj je bil sam priča, kako so jim solze zaigrale v očeh, ko jih je na povratku na jeseniškem kolodvoru godba pozdravila s himno »Lepa naša domovina«. Kako se s hriba zadnjikrat ozirajo na rodno zemljo. In ko so se lani v baziliki Matere milosti v Mariboru poslovili in prišli na vlak, kakšna neverjetna tihota in bolest je zavladala.

Med slučajnostmi je g. predsednik opozoril, s kako ljubeznijo in požrtvovalnostjo hite naši izseljenci duhovniku naproti, tudi več 100 km daleč. Stalno bi moral hoditi vsaj en duhovnik ne samo v Francijo, ampak tudi v Belje in Južno Ameriko, kjer g. Hladnik ne zmore vsega.

Končno se je načelo vprašanje razmerja med ljubljansko Rafaelovo družbo, mariborsko in bodočo prekmursko. Tudi se je povdarila potreba raznih statistik o izseljencih. Zborovanje je trajalo dobro uro. — Dosedaj ima mariborska Rafaelova družba 125 članov in članic. —ic.

Kdo pozna povzročitelja revme?

Niti znanost. Pač pa ga more uspešno pobijati. Vsak zdravnik bo to potrdil. Zdravljenje doma s pistyansko blatno kompreso „Gama“ dela čudeže. Pojasnila: Beograd-Piščanbiro, Maršal Pilsudskog 22, Zagreb Pistyaninformator, Strossmayerov trg 1/II.

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 17. decembra: Lazar, škof; Virina, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v Kolodvorski ulici 35 po večletnem trpljenju umrl gospa **Marija Jakopič**, soproga sprevod. vlakovodja drž. žel. Blagi ženi in skrbni mami časten spomin!

† V Bistrici pri Tržiču je mirno v Gospodu zaspala gospa **Marija Erlah**, posestnica in vdova čevljarskega mojstra. Pogreb bo v petek ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na župno pokopališče v Tržiču. Naj ji sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Ko mislite na darila za božič

oglejte si še danes našo

stalno božično razstavo

keramike, kristalov, servisov, kuhinjske opreme, jedilnih priborov itd.

F. KOLLMANN LJUBLJANA MESTNI TRG

— **Cenjene inserente** vljudno opozarjamo, da je treba oglasna naročila za prihodnjo nedeljsko številko oddati najkasneje do petka zvečer, ker bi sicer ne mogli ustreči cenj. zahtevam glede izvršitve in namestitve oglasov. V soboto dopoldne bomo mogli sprejemati le še najnunejša naznanila.

— **Razpisana je župnija Litija.** Prošnje je nasloviti na škofijski ordinarijat v Ljubljani do 31. januarja 1937.

— **Ni treba nazaj pošiljati!** Mednarodno glasilo »Regnum Christi«, pošiljajo nekateri župni uradi, ki jim je bil poslan le na vpogled, nazaj. Ko bi ga bili malo pogledali, bi bili videli, da ga ne bo treba plačati, marveč je poslan samó v nadi, da utegne mednarodna Katoliška akcija s sedežem v Sloveniji slovensko katoliško javnost kolikortoliko zanimati. Da ne bo komu v nadlego, prihodnja številka ne bo več razposlana vsem — tudi samó na vpogled — marveč samó onim, ki si je bodo želeli.

— **Klub železničarjev J. R. Z. Ljubljana** sklicuje dne 20. t. m. ob 10 dopoldne v lovski sobi Hotela Metropol članski sestanek. Zaupnike zunanjih klubov in članstvo vabimo, da se sestanka v čimvečjem številu udeleže.

— **Zdravniki in lekarnarji v vojaško službo.** Vojno ministrstvo je razpisalo sprejem 15 zdravnikov in 8 lekarnarjev v aktivno vojaško službo. Prošnje se morajo vložiti do vključno 20. januarja po predstojnem vojaškem okrožju sanitetnemu oddelku vojnega ministrstva.

Dipl. optik

Fr. P. Zajec Aleksandrova cesta pasaža

— **Književna zbirka za naše izseljence** se bliža svojemu koncu. Nabranih je precejšnje število knjig, ki bodo prihodnji teden odposlane na vse strani, kjer prebivajo naši delavci. Kdor misli še darovati ima priliko do sobote do 19. t. m. ko se bo zbirka zaključila. Književne darove sprejema Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta 7.

— **P. n. naročnikom, bralcem ter prijateljem »Straže v viharju«** sporočamo, da bo 12. številka našega lista izšla v povečanem obsegu kot božična številka nekoliko pozneje in jo bodo p. n. naročniki dobili v sredo, 23. decembra. Vse, ki še niso poravnali naročnine, prosimo, naj to kar najhitreje store, ker nam bodo sicer onemogočili redno izdajanje lista. Za nove naročnike je naročnina od novega leta dalje 20 Din. — Uredništvo.

— **Nova burka. Pisatelj Janez Jalen**, je izdal novo odrsko delo, katero je naslovil: »Lesena peč, norčava burka v treh dejanjih«. V tej igri se preprosto in sočno norčuje iz smrduha-ovaduha. Burka je uprizorljiva na vsakem, tudi na najmanjšem odru. Pozorišči sta samo dve, preprosta izbica in jasa v gozdu. Igralcev nastopi devet, sedem moških in dve ženski. Vsi so vsakdanje oblečeni. — Burka se naroča na naslov: Samozaložba, Janez Jalen, Ljubljana-Vič. — Je pa na razpolago tudi pri Prosvetni zvezi v Ljubljani. Broširan izvod stane 16 din. Društvo, ki kupi najmanj 5 izvodov, je za tri leta tantijeme prosto. — 18495.

— **Za uboj eno leto.** Pred malim senatom v Ljubljani, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Fran Kovač, je bila včeraj razprava proti nekemu mladoletniku, posestnikovemu sinu, ki je bil obtožen zločina uboja. Dne 13. septembra je bila gasilska veselica na Vačah. Okoli polnoči je prišlo med fanti do hudega prepira. Maksu Zarniku se je posrečilo razgrajače potisniti iz gostilne. Na cesti se je prepir nadaljeval. Nekdo je s kolom udaril po glavi posestnikovega sina Martina Lovšeta tako močno, da je dobil pretres možganov. Lovše je nekaj dni pozneje umrl zaradi otrpljenja možganov. Uboja je bil obtožen Stanko V. Ta se je zagovarjal, da ni sam zakrivil smrti Martina Lovšeta in da je že najmanj pol ure poprej zapustil gostilno in odšel domov. Senat ga je na podlagi izvedenih dokazov obsodil na 1 leto strogega zapora. Branilec je proti sodbi prijavil revizijo in priziv. Sodišče je obsojenca izpustilo na svobodo. Vračuna pa se mu v kazen dosedanji preiskovalni zapor.

— **V Službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine od 16. t. m. je objavljen »Pravilnik o službeni obleki in orožju uslužbencev finančne kontrole in dajanju drž. podpore za nabavo službene obleke«, dalje »Razširitev področja carinskega oddelka v Martinjem« in »Carinjenje in plačevanje blaga, uvoženega po pošti.«

— **Da boste stalno zdravi**, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— **PRI OZEBLINAH — »Oblakovo kamilčno maziloc.**

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.**

Ljubljana

l **Za obisk Ljubljane nazlato nedeljo 20. t. m. naj vsak izkoristi polovično vožnjo na vseh železnicah. To nedeljo bodo trgovine odprte predpoldne in popoldne. Že sedaj vam nudijo trgovine lepo božično razpoloženje, zato poslednjič opozarjamo kupujoče občinstvo, zlasti podeželsko, ki je med tednom z delom preobloženo, da izkoristi zlato nedeljo za nakup praktičnih božičnih daril.**

l **Pomagajte ubogim!** V prihodnjih dneh bo mestni socialni urad zopet zbiral obnošeno obleko in perilo za uboge in brezposelne. V ta namen bodo postavljene na raznih prometnih trgih posebne stojnice, ki bodo sprejemale to obleko, perilo in odejo, obutev in podobno. Istočasno bodo na poseben način opozorjeni meščani na to akcijo. Socialni urad naproša meščanstvo, ki more žrtvovati kaj obleke in perila, zlasti še takega, ki ga samo več ne porablja, naj ga žrtvuje za uboge. Prosimo gospodinje, naj raztrgano obleko po možnosti zakrpajo, saj to ne stane veliko truda, storile bodo pa vendar veliko in koristno delo za pomoč revnim.

Kupca Vam privabi

poleg okusno aranžirane domače izložbe dobro sestavljeni in lepo opremljen

oglas

v tako vsesplošno razširjenem dnevniku kot je naš »Slovenec«. Oglašujte toraj te dni

v Slovencu

in nedelja 20. decembra bo za Vaše podjetje res **zlata nedelja**

l **Letošnje romanje v Palestino** je naslov predavanju, ki bo v petek, dne 18. decembra v verandni dvorani hotela Union ob 20. Palestina je bila v letošnjem letu pozorišče krvavih dogodkov, ki so se odigravali med Arabci in novo naseljenimi Judi. Predavatelj g. ravn. Vinko Zor je z nekaterimi slovenskimi romarji obiskal letos svete kraje. Predavanje je opremljeno z najnovejšimi slikami, ki jih je predavatelj prinesel iz svete dežele. Predprodaja vstopnic: Prosvetna zveza — Miklošičeva cesta 7. — Sedeži 3 din, stojišča 2 din, za dijake 1 din.

l **Vojaški novinci**, ki bi radi čimpreje odslužili svoj rok, da bi mogli potem v smislu čl. 47 zakona o ustroju vojske in mornarice doseči dovoljenje za izvrševanje kakega samostojnega poklica, naj vložé tozadevno prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja, ki jih bo s prvim pozivnim rokom vpoklicalo k vojakom.

l **Gozdič na Kongresnem trgu.** Včeraj se je pričel na Kongresnem trgu božični trg smrečic. Trg je že ves poln smrek tako, da bo za prodajalce, ki pridejo pozneje, prava stiska za prostor. Letos je kontrola nad prodajalci še poostrena ter morajo prodajalci pokazati potrdilo, da so smreke posekane v njihovih gozdovih, ali da so jih posekali v gozdovih pravih lastnikov ali kupili od njih. Morajo se izkazati tudi s potrdilom občine, da smreke niso bile posekane na takem terenu, ki bi ogrožal pogozdovanje. Pravično bi bilo tudi, ako bi ljubljanski mitničarji prodajalcem računali mitnino od smrek, ne pa tudi od lešenih stojal, ki so težka in za katere bi morali pobirati mostnino po tarifi za les. Smreke so letos zelo poceni, toda kmet je vesel, ako izkupi za nje nekaj dinarjev. Bo ravno prav prišel ta denar za božič.

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče,

vendar

more vsak žrtvovati Din 100·— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO

z rdečimi srci!

l **Posledice stavbinske stavke.** Pred ljubljanskim obrtnim sodiščem se zadnje čase množe tožbe delavcev proti ljubljanskim stavbenikom zaradi predčasnih odpustov. Delodajalci odpuščajo delavce kar brez odpovednega roka, kar je seveda nedopustno. Delodajalci se po navadi izgovarjajo, da teh delavcev niso sprejeli v službo, temveč le na poskušnjo. Dosedaj je obrtno sodišče skoraj vse te tožbe razsodilo delavcem v prid.

l **LOVCI!** Jutri zvečer ob 20 prvi družabni večer pri »Slamiču«.

l **Namočena polenovka** S. r. Kham, Miklošičeva 8.

l **Kameniti tlak po desnem hodniku Sv. Petra ceste**, od Malyjeve hiše pa do križišča Fügnerjeve ulice, ki so ga pred šestimi tedni zaradi polaganja telefonskega kabla odstranili, so pričeli ta teden zopet polagati. Razkopani hodnik je povzročal pešcem in trgovskim lokalom mnogo neprilik, ker so ljudje gazili po blatu in ga zanašali tudi v lokale.

l **Beračenje šoloobveznih otrok**, ki jih brezvestni starši pošiljajo namesto v šolo po hišah, je za stranke po predmestjih že prav huda nadloga, ki kar kriči po — policiji in radikalni remedurii! Dan na dan srečaš po ulicah in vežah po dva, tri in več na pol bosih in premrzlih 7—10 letnih otrok obeh spolov z vrečami, ki beračijo od stranke do stranke. Pa če jim daš enkrat, dvakrat, so ti čez par dni zopet pred vrati!

l **Zasliševanje vlomilca**, ki je osumljen vloma v Turkovo menjalnico, se je včeraj nadaljevalo, vendar pa ni privedlo do nikakih rezultatov. Vlomilec je neki T., človek mlajših let ter je doma s Tržaškega. Pred leti je vlomil v blagajno OUZD v Ljubljani ter zakrivil tudi druge večje vlome. Zaradi vloma v OUZD je odsedel tri leta v Mariboru ter je bil šele pred kratkim izpuščen iz kaznilnice. T. trdi, da je bil v času vloma v Turkovo menjalnico v Trstu ter skuša s tem dokazati svoj alibi. Policija je po našem konzulatu v Trstu uvedla uradno poizvedovanje, ali je bil T. res tedaj v Trstu, kar pa bo težko dognati.

l *Prosvetno društvo Bežigrad.* Drevi ob 8 bo v društveni dvorani III. prosvetni večer. Predaval bo vseuč. prof. *dr. Andrej Snoj o Betlehemu v božičnem času.* Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

l *Na VIII. rednem prosvetnem večeru Prosvetnega društva Trnovo*, v društveni dvorani Karunova ulica 14 bo drevi ob 8, nam bo predavatelj g. dr. Anton Breceljpodal temelje spolne vzgoje.

l *Fantovski odsek šentpeterskega prosvetnega društva* ima drevi ob 8 sestanek s predavanjem: *3500 km po srednji Evropi.*

l *Fantovski odsek Sv. Jakob* vabi vse člane na sestanek drevi ob 8 v društvenih prostorih.

l *Nočno službo imajo lekarne:* mr Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gartus, Moste.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Četrtek, 17. decembra: *Kadar se utrga oblak.*
Petek, 18. decembra: Zaprto.
Sobota, 19. decembra: *Atentat.* Premierski abonma.

OPERA — Začetek ob 20.

Četrtek, 17. decembra: *»Botra Smrt«.* Red Četrtek.
Petek, 18. decembra: Zaprto.
Sobota, 19. decembra: *Cavalleria rusticana.* Gostmački. Izven. Znižane cene.

Huda nesreča na Viču

Ljubljana, 16. decembra.

Na Viču se je v bližini milarne, pri znanem proslulem ovinku ob Črnagojevem vrtu, pripetila nocoj ob 6 huda nesreča. Tramvaj je namreč podrl starejšo žensko, ki je omedlela. Stražnik je takoj priskočil ter izvlekel žensko izpod tramvaja in poklical reševalni avto, ki je žensko prepeljal v bolnišnico. Ženska je bila nezavestna ter so v bolnišnici mogli ugotoviti le, da se piše Marija Rutar ter da stanuje na Viču 127. Njene poškodbe zaenkrat niso nevarne. Nesreča se je pripetila zaradi tega, ker je šla ženska po oni strani ceste, kjer sploh ni hodnika, voznik tramvaja pa na tem ovinku ne more videti, kdo hodi tik ob progi.

Maribor

m **Oglase za nedeljsko izdajo »Slovenca« mora odposlati naša podružnica že v petek zvečer. Prosimo zato cenjene inserente, da oddajo svoja oglasna naročila kar največ mogoče že do petka opoldne. Izjemo moremo napraviti le pri prav nujnih naznanilih.**

m **Mašniško posvečenje v cerkvi sv. Jožefa v Studencih.** V nedeljo 20. t. m. bo samostan oo. kapucinov pri Sv. Jožefu v Studencih deležen posebne odlike. Prevzvišeni nadpastir dr. Ivan Jožef Tomažič bo namreč v nedeljo zjutraj v cerkvi sv. Jožefa podelil zakrament mašniškega posvečenja bogoslovcu-kapucinu p. Rudolfu Štruclu, ki bo zapel prvič »Glorio« na božični praznik 25. dec.

m **Poglavje o pobijanju nemčurstva.** Opozarjali smo že, da spada v to poglavje tudi reklama za filme v Mariboru. Slovenski gostje so gotovo zelo veselo presenečeni, če se jim v nekem lokalu nudi na mizah reklamni litek v čisti nemščini, brez vsake slovenske besede. Pri tem pa velja to podjetje v vsakem oziru za »strogo nacionalno«! Naša potrpežljivost je res brezmejna...

m **Priznanje mariborski mestni občini.** Kakor so že časopisi poročali, je bil minulo nedeljo v Zagrebu občni zbor Jugoslovanske plavalne zveze. V poročilu, ki ga je podal tehnični referent in namestnik tajnika g. Simonič, je bila mariborska mestna občina deležna laskavega priznanja. Poročevalec je naglašal, da je mariborska občina edina od vseh mestnih uprav v državi spoznala važnost plavalnega športa ter ga je z vsemi močmi propagirala in podpirala.

m **Sodniki so se naučili šofiranja.** Član avtomobilskega kluba v Mariboru g. Goll je prevzel nalogo, da izvežba nekatere sodnike v šofiranju. Te dni so položili šoferski izpit sledeči gg. sodniki: nadsvetnik dr. Senjor, sodnik Miroslav Rebula, dr. Kejžar in drž. pravdnik dr. Dev. Pri presoji avtomobilskih nezgod in nesreč bo za sodnike gotovo pomembno, da se spoznajo na tehniko avtomobila in vožnje.

m **Proračun razgrnjen.** Mestno načelstvo razglaša, da je proračun mariborske mestne občine za leto 1937-38 razpoložen na vpogled občinstvu od 16. do 21. decembra na mestnem knjigovodstvu med uradnimi urami.

m **Kako je na Peci.** »Putnik« nam poroča, da je na Peci 90 cm dobrega snega in je smuka zelo ugodna.

m **Smrt kosi.** Na Slomškovem trgu 13 je umrla v starosti 59 let zasebnica Antonija Ajlec. — Na Teznu je umrla v Jurčičevi ulici 17 v starosti 78 let zasebnica Terezija Hönigman. Naj počivata v miru!

m **Diplomirani tehniki bodo izdajali svoje glasilo.** Te dni je bilo v Mariboru zborovanje diplomiranih tehnikov iz Slovenije. Razmotrivali so važna stanovska vprašanja ter med drugim tudi sklenili, da bodo začeli izdajati svoje lastno stanovsko glasilo. Po sestanku so si ogledali delavnice državnih železnic in falsko elektrarno.

m **800 kg železa na nogo.** Huda nesreča se je pripetila v Splošni stavbeni d. d. na Teznu. Z žerjava je padel na tla velik, 800 kg težek kos železa na 26 letnega delavca Ivana Bajerja. K sreči se je ta še v zadnjem trenutku umaknil, vendar ga je železo zadelo na nogo ter mu jo je popolnoma zmečkalo. Reševalci so ga spravili v bolnišnico.

m *Ljudska univerza* opozarja na predavanje kulturnega velefilma »Ekspedicija na Mount Everest«, ki bo drevi in jutri večer v predavalnici na Slomškovem trgu. Za dijake se vrši predavanje ob 16. Uvodno predavanje o Himalaji in o ekspedicijah na najvišji vrh sveta ima prof Baš.

m *Občni zbor Vincencijeve konference za Magdalensko župnijo* bo v nedeljo dopoldne po deseti sv. maši v župnijski pisarni.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 17. decembra ob 20: *»Operno baletni večer Tinke Wesel-Polla in Ilze Hye«*, Red C.
Petek, 18. decembra: Zaprto.
Sobota, 19. decembra ob 20: *Ukročena trmoglavka.* Red A. Znižane cene.
Nedelja, 20 decembra: *Baron Trenk* Znižan cene.

Društvo prijateljev glasbenega naraščaja

V Ljubljani se ustanavlja novo glasbeno društvo. Zamisel tega društva se je rodila iz idealističnega stremljenaja, da se dvigne nivo našega splošnega glasb. življenja. Ker pa je možno trajanje dvigniti in poživiti glasbeno udejstvovanje edino na ta način da stopijo v delo resni mladi delavci, ki so še polni zanosite energije in ker je vsaka bodočnost vedno brezobzirno v rokah mladine, zato ima to društvo za svoj glavni cilj nakloniti vso pozornost in nuditi vso možno podporo mladim ljudem, ki so sposobni in ki se pripravljajo na delu v glasbenem življenju. Prav glasbeni študij ima svojevrstne poteze, ki so povezane še s posebnimi težavami. Kajti kot v umetnosti sploh, tako je tudi v glasbi bistveni in neizbežni predpogoj izrecna nadarjenost, ki šele usposablja človeka za študij. Ker pa je ta darovitost posebni dar večkrat nerazumljive usodnosti, in ker se kaj rado dogaja, da je položen talent (in morda največji) v človeka, ki mu je po usodi in družabnem ali socialnem položaju najmanj mogoče posvetiti se študiju te visokozahtevne umetniške panoge nastajajo iz tega redoma zelo zapletene težave in iz njih posledica, da se morda največji talenti najtežje prebijejo skozi glasbni študij in je vsestransko pomanjkanje na dnevnem redu. In tako gre v izgubo polno mlade moči, ki bi ob smiselni podpori in v pravi izrabljenosti pomenjala lahko dragocen donesek k naši celotni glasbeni kulturi, ki bi tako podprta z delom mladih sil vse lepše procvitala. Zato si je društvo, ki se ustanavlja, zasnovalo svoje glavno delo v smislu brezpogojnega vsestranskega podpiranja nadarjenega glasbenega naraščaja, ki mu hoče pridobivati naklonjenost vseh merodajnih faktorjev in javnosti in mu na ta način zagotoviti vsa razpoložljiva materialna in moralna sredstva. Ker je v tem bistvenem idealnem cilju društva zajeto vse naše glasbeno življenje brez izjeme in tedaj tudi naši glasbeni zavodi, je našla ta zamisel tudi dejansko dosedaj vsestransko razumevanje in tople simpatije ter so društvu z izredno uvidevnostjo in z vsega priznanja vredno naklonjenostjo obljubili častno pokroviteljstvo in s tem polno moralno zaslombo najvišji predstavniki našega narodnega življenja. Tako je društvu v njega plemenitih ciljih obljubil zaščito škof Gregorij dr. Rožman, ban dravske banovine dr. Marko Natlačen župan ljubljanske občine dr. Juro Adlešič, dvorna dama dr. Tavčarjeva, rektor ljubljanske univerze dr. Maks Samec, univerzitetni profesor in skladatelj dr. Gregor Krek, ravnatelj Glasbene Matice v pokoju Matej Hubad, predsednik Glasbene Matice dr. Ravnihar, ravnatelj konservatorija Julij Betetto in najvišji predstavnik vse naše dramatske kulture upravnik Narodnega gledališča in pesnik Oton Župančič. Pod tako častnim pokroviteljstvom upa društvo trdno hoditi po začrtani poti in uspevati v svojem idealnem a odgovornem delu.

Iz osnovnega namena je razvidno, da bo društvo ob vsesplošni pozornosti na ugoden razvoj našega glasbenega življenja potrebovalo tudi gmotnih sredstev. Zato je podvzelo tudi prirejanje samostojnih koncertov, pri čemer bo poleg morebitnih dohodkov bistveni smoter tudi to, da omogoča uvejavljanje predvsem domačih umetnikov, a seveda ne bo zapostavljalo prvovrstnih tujih koncertantov. Ker pa so koncerti pri nas v gmotnem pogledu vedno več ali manj tvegani, se bodo koncerti vršili le v okviru abonmaja. Zaenkrat so zasnovani v tekoči sezoni trije taki koncerti in se bo prvi vršil v petek 18. t. m. Nastopil bo Ljubljanski godalni kvartet, ki se je z dosedanjim resnim delom pridobil že mngo priznanja. Izvedel bo tri kvartete; zastopan pa bo poleg Mozarta in Griega tudi mladi še ne poznani skladatelj Žebre. Ta koncert prireja pripravljalni odbor društva, ki obenem vabi vse, ki jim je naša glasbena umetnost pri srcu, da v čim večjem številu posetijo koncert, ko bo obenem prva tovrstna prireditev v elegantni novi Frančiškanski dvorani.

Celje

c **Dečkov trg — spremenjen v smrekov gaj.** Še nedavno so prodajali božična drevesca na Slomškovem trgu. Lani in letos je pa po sklepu mestnega sveta odrejen prostor za prodajo božičnih drevesc na Dečkovem trgu. Odkrito moramo priznati, da smo bili nekako skeptiki, ko je bil sprejet v mestnem svetu sklep glede prodaje drevesc na Dečkovem trgu. Danes je lahko vsak popolnoma drugačnega mnenja. Dočim na Slomškovem trgu včasih »smrekov gozd« ni napravil nobenega vtisa — je sodba o Dečkovem trgu povsem druga. Tako lepo zunanjo sliko, kakor jo kaže Dečkov trg sedaj, ko je poln božičnih drevesc, si je sploh težko predstavljati. Človeku se bo takem pogledu na ta trg, ki je spremenjen iz prave puščave v zelen smrekov gaj, vsiljuje vprašanje, ali bi ne bilo sploh prav, da bi se ta trg zasadil, s čimer bi mesto na svoji zunanjosti samo pridobilo. Naj bi o tem razmišljali odločujoči gospodje.

c **Redek lovski plen.** K notici, ki je bila objavljena pod tem naslovom v nedeljski številki v celjski rubriki, izjavlja uredništvo »Slovenca«, da podatkov ni dobilo iz vrst gg. profesorjev-prirodopiscev na celjski gimnaziji.

c **Vincencijevi konferenci** sv. Danijela v Celju so nadalje darovali namesto venca na grob ravnatelja »Evrope« g. Slavka Berglez po 100 Din: ravnatelj Ljudske posojilnice g. Jerič Franc, trgovec g. V. Hladin in trgovec g. A. Fazarinc. Odbor se vsem iskreno zahvaljuje.

c **Mesnice v Celju** bodo o božičnih praznikih dne 25. in 26. decembra zaprte, v nedeljo, 27. decembra pa dopoldne odprte.

c **Adamičev večer** priredi pevsko društvo »Oljka« dne 20. februarja 1937 v Narodnem domu. Naprošajo se vsa ostala društva, da upoštevajo ta dan.

c **Kino Metropol.** Danes ob 18.15, 20.30 »Inkognito« (Gustav Fröhlich) in nov zvočni tednik.

c **Sveže bonboniere, božični nakit,** lepe rozine, orehova jedrca, desertna vina, fine likerje in konjak prav ugodno in v odlični kvaliteti pri A. Fazarincu, Celje.

Ptuj

Uradni dnevi meroizkusnega urada v Ptuju. Za uradovanje v mesecu januarju, februarju in marcu prihodnjega leta so določeni naslednji dnevi: januarja dne 23., 25., 26., 27. in 28.; februarja, dne 2., 22., 23. in 24.; marca, dne 20., 22., 23. in 24.

Iz sodne dvorane. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem so bili obsojeni: Ivan Visočnik iz Teharjev, je dobil en mesec dni zapora. Peter Hertarič iz Vratišice na Hrvatskem in Franc Kurenčič iz Idrije pa 21 odnosno 10 dni zapora, ker so ponoči napadli dve ženski in od njiju zahtevali denar.

Proslava Brezmadežne v mestnem gledališču je nad vse pričakovanje dobro izpadla. Gledališče je bilo nabito polno občinstva iz Ptuja in okolice.

Kdor si hoče ohraniti lepe zdrave zobe — uporablja redno SARGOV KALODONT PROTI ZOBNEMU KAMNU
DOMAČI IZDELEK

Likvidacija zavarovalnice Zora v Zagrebu

Leta 1926 sta dve inozemski zavarovalnici — ena dunajska in ena norveška — ustanovili v Zagrebu delniško zavarovalno družbo »Zora«, katere osnovna glavnica je znašala 2.5 milij. din. od česar je bilo vplačanih v gotovini 1.25 milij. din. Družba je sicer raztegnila svoje poslovanje na vso državo in je imela podružnice in glavna zastopstva tudi v Ljubljani in Mariboru, vendar pa se ni mogla posebno razviti. Tako je na koncu leta 1934 znašala bilančna vsota družbe komaj 4.2 milij. din, od česar je znašala glavnica 1.25 milij. din. Družba se je bavila s temile zavarovalnimi panogami: življenjsko, rentno, invalidno in pokojninsko zavarovanje. Na koncu leta 1934 je imela izstavljenih 695 polic z zavarovano glavnico 17.9 milij. din.

Sedaj je ministrski svet izdal posebno uredbo o likvidaciji »Zore«, jugoslovanske zavarovalne nel. družbe v Zagrebu, ki je izšla v Službenih novinah z dne 15. decembra.

Z uveljavljenjem uredbe stopi v likvidacijo zavarov. družba »Zora« po odredbah te uredbe.

Trgovinski minister bo postavil likvidatorje, na katere preidejo vse dolžnosti in pravice organov družbe, vključno tudi pravice zbora delničarjev.

Likvidatorji morao vpisati likvidacijo in svoja imena v trgovski register pri pristojnem sodišču in da od tega zahtevajo izbris imen dosedanjih članov upravnega in nadzorstvenega sveta.

Trgovinski minister bo postavil svojega komisarja pri družbi in bo z odlokom odredil njegove dolžnosti in pravice.

Likvidatorji in komisar imajo pravico na nadoknado efektnih izdatkov in nagrado za delo, katere višino odredi minister trgovine in industrije in ki pade v breme družbe.

Čl. 3. uredbe določa, da izgube družbeni upniki, razen zavarovancev pravico na svoje terjatve proti družbi, če jih ne prijavijo likvidatorjem do zaključno 31. januarja 1937.

Po čl. 4. se razrešijo z uveljavljenjem uredbe vse zavarovalne pogodbe iz polic, izdanih od družbe, njihova odkupna vrednost pa bo plačana s kvoto po razdelilnem načrtu, katerega bodo napravili likvidatorji po ugotovitvu aktov in pasiv družbe in po vnovčenju imovine družbe. Načrt bo odobril komisar ministra trgovine in industrije.

Čl. 5. določa izplačilo družbenih obveznosti po naslednjem redu:

a) vsi izdatki v zvezi z izvrševanjem poslov in vzdrževanjem imovine družbe in terjatev iz oravnih del likvidatorjev ob njihovem dospetju.

b) terjatve nameščencev družbe, ki vrše službo.

c) terjatve, ki bi v primeru konkurza spadale v drugo vrsto konkurznih upnikov.

d) terjatve zavarovancev v odkupni vrednosti polic po razdelilnem načrtu navedenem v čl. 4.

e) vse ostale terjatve, v kolikor bi terjatve, navedene v čl. 4. uredbe prišla do izplačila v višini vse odkupne vrednosti.

Čl. 6. določa: Pravni posli, sklenjeni po 8. aprilu 1936 glede imovine družbe, se ne morejo izpodbijati, glede njih se ne morejo staviti odškodninske zahteve s pozivom na nezmožnost plačila ali prezadolžitev družbe.

Za časa trajanja uredbe ne morejo upniki podvzemati nobenih ukrepov za izvrševanje ali zavarovanje proti družbe, niti se nad imovino družbe ne more proglasiti konkurz.

Po razdelitvi družbene imovine in dokončani likvidaciji bo sodišče na zahtevo likvidatorjev moralo izbrisati tvrdko iz trg. registra.

Dražba kožuhovine v Ljubljani

bo prvi ponedeljek po godu Sv. Neže, dne 25. jan. 1937. S to svojo dražbo krzna vseh vrst divjačine stopa lovska prodajna organizacija »Divja koža« v enajsto leto svojega delovanja v dobrobit naših lovcev. Ta organizacija je bila ustanovljena z namenom, da pomore lovcem do čimboljšega vnovčenja blaga in je svoj namen tudi zvesto izpolnjevala. V preteklem desetletju svojega udejstvovanja je posredovala prodajo lovskega plena 7973 lovcem iz področja vse države in ga je prodala 566 kupcem iz vseh evropskih držav, pa tudi ameriškim. Utržki gredo v lepe milijone. Koliko je s tem pripomogla do pravilnega vnovčenja blaga, je jasno. Utrdila pa je tudi sloves jugoslovanske kožuhovine v širnem svetu in naše dražbe so v inozemstvu že zelo upoštevane. Dosedanje delo »Divje kože« pa je tudi jasno pokazalo pravilnost ljudskega reka, da je edinole v slogi in medsebojni podpori moč in lastni dobiček. Priporočamo lovcem in jim polagamo na srce, naj se v bodoče še bolj oklenejo svoje »Divje kože«, ki bo vedno najbolje zastopala njihove koristi. Kar imajo dobre kožuhovine, naj jo takoj odpošljejo na naslov »Divja koža«, Ljubljana, Velesejem. —

Vrednost novih kontingentov za Francijo.

Jugoslovanski kurir objavlja cenitev strokovnjakov o bodočem razvoju našega izvoza v Francijo. Po naših zahtevah bi moral naš izvoz v Francijo znašati letno 250 milij. din, uspelo pa nam je osigurati si izvoz v znesku 300 milij. din, zaradi velikega zanimanja Francozov za našo pšenico.

Francija je namreč zahtevala od nas, da ji prodamo večje količine pšenice toda nismo je mogli zaradi naših angažmanov drugod prodati več kot 5.000 vagonov. Vrednost izvoza 5.000 vagonov pšenice cenijo na 42 milij. din, vrednost izvoza v novih kontingentih cenijo na 30 milij., koruze na 22, fižola in ovsa pa po 5 milij., slive 2 milij., jabolka (prihajajo v poštev samo slovenska jabolka, 1.000 ton) 1 milij. frankov itd. Skupno vrednost povečanih kontingentov cenijo na 96 milijonov frankov.

*

Izredni glavni občni zbor Hmelj. društva za Slovenijo, bo zaradi odloka kr. banske uprave dravske banovine z dne 10. novembra 1936 III. št. 29.072, v **ponedeljek, dne 28. decembra t. l. ob pol 2 popoldne** v gostilni g. Rudolfa Janiča v Žalcu s sledečim dnevnim redom: 1. pozdrav in konstatiranje sklepčnosti; 2. določitev članarine za leto 1937; 3. določitev dneva za redni glav. občni zbor; 4. slučajnosti. — Društveni odbor.

Nove delniške družbe. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo osnovanje delniške družbe Dubrava, katere namen je opravljati vse trgovske posle, raziskavanje in predelovanje rud, izkoriščanje gozdov in predelovanje gozdnih proizvodov. — Glavnica znaša 1 milij. din (1000 delnic po 1000 dinarjev imenske vrednosti). Vpis traja od 20. decembra dalje. — Nadalje je odobreno osnovanje Antikvarne knjigarske delniške družbe Menahem Papo z glavnico pol milijona dinarjev, 2.500 delnic po 500 din. Vpis je 18. in 19. decembra. Ustanovni občni zbor 27. decembra.

Dobave. Ravn. drž. železnic v Ljubljani sprejema do dne 19. decembra ponudbe za dobavo raznega elektromateriala.

Borza

Dne 16. dec.

Denar

V zasebnem kliringu je angleški funt v Ljubljani popustil na 239.85 den., v Zagrebu pa je narastel na 239—240.60 v Belgradu na 239.45—241.05. 241.05.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8.31—8.41, v Zagrebu na 8.27—8.37, v Belgradu pa na 8.2743—8.3743.

Grški boni so beležili v Zagrebu in Belgradu 31.40—32.10.

Nemški čeki so v Ljubljani padli na 13.40—13.60, v Zagrebu na 13.42—13.62, za konec decembra na 13.4450—13.6450, za sredo in konec januarja 13.31—13.51, za sredo in konec februarja 13.2750—13.4750. V Belgradu so beležili pa 13.3883—13.5883.

Ljubljana. — Tečaji s primom

Amsterdam 100 h. gold. . . .	2361.66—2376.26
Berlin 100 mark	1743.03—1756.91
Bruselj 100 belg	732.70— 737.76
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	212.41— 214.46
Newyork 100 dolarjev . . .	4303.51—4339.83
Pariz 100 frankov	202.27— 203.71
Praga 100 kron	152.83— 153.94
Trst 100 lir	227.70— 230.78

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2,668.313 din.

Promet na belgrajski borzi je znašal brez kompenzacij 2,754.000 din.

Curih. — Belgrad 10, Pariz 20.3125, London 21.355, Newyork 435, Bruselj 73.525, Milan 22.925, Amsterdam 236.90, Berlin 175, Dunaj 79.50 (81.30), Stockholm 110.10, Oslo 107.30, Kopenhagen 95.35, Praga 15.34, Varšava 81.90, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.41.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% invest. posojilo 84—85, agrar. 48—52, vojna škoda promptna 373—376, bel. obv. 68—70, 8% Blerovo posojilo 85—86, 7% Blerovo posojilo 75—76, 7% posojilo DHB 90—91.

Zagreb, državni papirji: 7% invest. posojilo 84 denar, agrarji 48.50—52, vojna škoda prompt. 374.50—375.50 (375), begluške obveznice 69.75 bl., dalm. agrarji 65—66, 8% Blerovo posojilo 86 den., 7% Blerovo posojilo 76—76.50 (76), 7% posojilo stab. 84—86. — Delnice: Priv. agrarna banka 190 blago, Trboveljska 230 blago, Gutmann 51—55, Isis 15—20 (20), Našička 800 bl., Osj. livarna 150 denar, Dubrovačka 255—260 (257.50).

Belgrad, državni papirji. 7% invest. posojilo 86 bl., vojna škoda promptna 376—376.50 (376.25, 375), begluške obveznice 69.50—69.75 (69.50); 67.40—67.50 (67.50), 8% Blerovo posojilo 86 do 87.10, 7% Blerovo posojilo 76.25—76.75 (76.50), 7% posojilo DHB 90.50 den (90.50), 7% stab. posojilo 84.25 den. — Delnice: Narodna banka 6970—7010, Priv. agrarna banka 193.50—194.50 (194).

Dunaj, 16. decembra. Tudi danes se je nadaljevalo nazadovanje tečajev na dunajski borzi. Z malimi izjemami so vsi tečaji popustili, posebno Felten, Rima, Wagner in Siemens. Češkoslovaški papirji so bili čvrstejši zaradi čvrste tendence na praški borzi, posebno Königshofer. Beležili so (v oklepajih prejšnji tečaji): Donavsk-savsko-jadran. železnica obligacije 71.55 (72.05), delnice: Narodna banka 176 (176), Donavsko-savsko-jadr. 18.25 (18.10), Ferdinandova sev. železnica 1.120 (1.120), Steg 31.50 (31.50), Siemens-Schuckert 160.10 (161.50), Steweag 30 (30.10), Magnesit 93.25 (93.25), Trboveljska 26.10 (26.40), Alpine 37.45 (37.95), Rima Murany 79.50 (81.25), Steyr-Daimler-Puch 235 (236.50), Leykam 44 (45.50), Semperit 59.10 (58.80).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizprem. Tendenca neizprem. Promet srednji.

Živina

Ljubljanski živinski sejem, dne 16. decembra. Na današnji sejem je bilo prignanih (v oklepajih število prodanih glav): 102 (11) konj, 33 (12) volov, 41 (14) krav, 17 (10) telet, in 71 (28) prašičev. Cene so bile iste kot na prejšnjem sejmu: voli I. 4.75—5, II. 4—4.50, III. 3.50—3.75, krave debele 3—4.50, klobasarice 2—3, teleta 6—7 din za kg žive teže, prašički za rejo 6—10 tednov stari 100—200 din. Od konj je bilo 8 klavnih konj prodanih za Dunaj.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Za božično dobo priporočamo našim cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Adamič K., Dan žari o polnoči. 12 božičnih pesmi za mešani zbor, 24 Din. — **Foerster A.,** Cantica sacra, III. del, za moški zbor, 30 Din. — **Foerster A.,** 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor, 12 Din. — **Grum A.,** Odpevanja pri lavretanskih litanijah, 16 Din. — **Hladnik Ign.,** Dva božična slavospeva za solo, zbor in ogle, 12 Din. — **Hladnik Ign.,** Božične pred in poigre za orgle, 10 Din. **Premrl St.,** Slava Bogu na višavi, 10 božičnih pesmi za mešani zbor, 24 Din. — **Premrl St.,** Cerkveni moški zbori. Zbirka raznih pesmi za vse cerkvene dobe za moški zbor, 40 Din. — **Sattner-Premrl,** Dve božičnici, Dvoglasna ženska zbora s klavirjem ali harmonijem, 10 Din. — **Sattner P. H.,** Božičnice, 6 božičnih pesmi za mešani zbor, part. 20 Din, glas. po 4 Din. — **Sicherl I.,** Pastirci iz španja, 16 božičnih pesmi za mešani zbor naših najstarejših skladateljev, part. 36 Din. glas. po 6 Din.

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 17. decembra: 12.00 Vsakemu svoje (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Razne zborovske pesmi (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 18.0 Skladbe komponista H. Aitbout-a 18.40 Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) 19.00 Čas vreme, poročila, spored, obvestila — 18.30 Nac. ura: — 19.50 10 minut zabave: Včeraj in danes — prizorček (g. Vinko Bitenc) — 20.00 V svitu božiča (Orgelski koncert učencev g Stanka Premrla na drž. konservatoriju v Ljubljani) prenos I. Stolnice. — 21.00 Koncert slovenske glasbe (Radijski orkester) — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Citraški trio »Vesna«.

Drugi programi:

Četrtek, 17. decembra: Belgrad: 20.00 Orkester kr. garde — 20.30 Radijski orkester — *Zagreb:* 20.00 Belgrad — 22.20 Narodne pesmi — *Trst-Milan:* 17.25 Orkestralni koncert — 20.40 Varšava — 21.15 Violina — 22.15 Orkestralni koncert — *Rim-Bari:* 20.40 Opereta — *Praga:* 19.30 Gledališki večer — 22.25 Kavarniška godba — *Varšava:* 20.25 Lahka glasba — 20.45 Poljske pesmi in plesi — 21.30 Poljske skladbe — 22.00 Plesna glasba — *Berlin-Hamburg-Monakovo:* 20.10 Plesni večer — *Königsberg-Köln:* 20.10 Lahka glasba — Bukarešta: 20.15 Simfonični koncert.

Sport

Mladini smuči!

Akcija za prvo smučarsko božičnico je zaključena. Inicijativnosti in marljivosti Smučarskega kluba »Ljubljana« ter plemenitosti posameznih darovalcev se imamo zahvaliti, da bo 73 dečkov obdarovanih s smučmi.

V petek ob 18 bo v Mestnem domu praznik za vse te mlade smučarje, ki bodo žarečih lic dočakali uresničenje njihovih sanj.

Pismeno so bili obveščeni vsi, kateri so obdarovani. Vsem žalibog ni bilo moči ustreči, pridejo pa v prvi vrsti pri naslednji božičnici v poštev.

★

Finski trener za naše smučarje je dospel. Danes je dospel v Ljubljano finski trener za teke, po imenu Leo Korhonen, doma iz Mihelli-ja v Finski. Iz Ljubljane odpotuje takoj v Mojstrano, kjer so snežne prilike zelo ugodne in kjer prične takoj s treningom naših smučarjev. V začetku bo to splošen trening vseh onih, ki se hočejo posvetiti tekom, kasneje bo pa vežbal tudi našo reprezentanco, ki pojde na Češkoslovaško in v Chamonix na FIS-ine tekme.

Novi trener, ki ga je Jugoslovanski zimskošportni zvezi priporočila Finska zveza, je drugi najboljši finski trener, najboljši, namreč Kuisma, ki je imel lani velike uspehe pri naših smučarjih, pa je letos zaposlen doma kot športni učitelj. Novi trener je poln abstinent, saj pije samo mleko, star pa je trideset let in je že tudi oženjen.

Zanimanje inozemstva za naša letovišča in Planico. Že večkrat smo poročali, kako se inozemstvo zanima za naše lepe pokrajine, za naše smučarske postojanke in druge zimskošportne naprave. Tolike pozornosti, kakor jo je posvetil svetovnoznani angleški dnevnik »Daly Mail«, ki izhaja v Londonu, pa zimskim pokrajinam v naši ožji domovini ni posvetil še noben inozemski list. Celo veliko stran je naklonil našemu gorenjskemu kotičku, zlasti naši Planici, s katero se specijelno bavi v dolgem članku, osobito radi naše edinstvene skakalnice na svetu. Lepe slike močno dvignejo že itak izborno urejeno poglavje o naših krajih. Na dolgo se bavi list o smuških poletih kot novi športni disciplini, dalje omenja naše Bloke, naše smuške domove, hotele, sploh vse, kar je v zvezi z zimskim športom in turizmom. Značilno je zlasti dejstvo, da celo Avstrija in Nemčija nimata nič več prostora v tej številki lista kakor Jugoslavija, kljub temu, da je tam šport, zlasti zimski, na precej višji stopnji kakor pri nas.

Smuški variete v Parizu... Pariz, ki je vedno iznajdljiv, če gre za zabave, si je privoščil letos tudi nekaj, kar je v smuških krogih dvignilo precej prahu. Nedavno so priredili v Rue des Sablons mednarodni smuški teden, kjer so na umetnem snegu kazali gospodje »ski-shampions« svoje umetnosti. Prireditev se je vršila po dvakrat dnevno, ob 16 in 21 proti vstopnini 5 frankov. Nastopali so Ducia, Allais, Berthet, Allard (Francija), Bradl, Reinl, Lall, Lantschner (Avstrija), Rominger, Villeumier (Švica) in nekaj mladih skakačev. Ducia je ravnatelj neke pariške smuške šole, ostala imena pa so itak vsem znana...

K temu pravi »Der Winter« le to, da bo spričo takih dogodkov FiSJ kaj težko še vnaprej braniti amaterstvo smuških učiteljev, ki so v svetu znani kot olimpijski tekmovalci. Norvežani pa se zlasti jezijo na plan. zmagovalca Branda, ki je dovolil, da so ga v programu napovedovali kot svetovnega rekorderja v smuških skokih.

*

Predavanje SPD. Slovensko planinsko društvo, Osrednje društvo že sedaj opozarja na predavanje, ki se bo vršilo dne 14. januarja 1937 o nemški ekspediciji v Himalajo leta 1934. Predaval bo član te ekspedicije g. Peter Aschenbrenner o *Nanga Parbatu.* Predavanje se bo vršilo v dvorani Delavske Zbornice ob 20. ter bodo poslušalci videli najlepše posnetke dosedaj še neznanih vrhov Himalaje.

Staničeva koča bo oskrbovana za božične praznike in sicer od 24. decembra do 6. januarja. Smučarji planinci bodo našli v okolici te postojanke najlepše smuške terene, ter so vsi predeli globoko zasneženi. Ako bodo ugodne snežne prilike, bo priporočljiva smučarska tura čez Hribarice v kočo pri Triglavskih jezerih, ki bo oskrbovana za božične praznike ter naprej v Dom na Komni. Nosače dobite pri oskrbniku Rekarju Lojzetu v Mojstrani, na poti v Zgor. Krmo, koder pelje smučarska pot v Staničevo kočo. Visokogorska postojanka bo nudila smučarju planincu mnogo božičnega veselja.

Zahtevajte povsod naš list!
V boj za naše časopisje!

Kulturni obzornik

Dom in Svet, št. 7-8

Na uvodnem mestu te dvojne številke revije »Dom in Svet« stoji esej **Franceta Vodnika** o **»svetovnem nazoru in javnem delu«**, kjer pisatelj razčlenjuje današnjo dobo in njenega duha ter kaže na aktualno razmerje današnje gospodarsko usmerjene javnosti do duhovnih problemov in svetovanega nazora sploh. Danes teži vse po uniformiranosti ter duhovno delo nima vrednosti. Današnje javno delo v vseh panogah ne upošteva duhovnih vrednot, niti moralnih, niti etičnih. Osebnost, prva osnova kulturnega ustvarjanja, je zdaj v krizi. — **Edvard Kocbek** je prispeval v svojem blestečem esejističnem slogu nekaj aforističnih **»misli o človeku«**, kjer razglablja vso problematiko **današnjega** človeka, **današnjega tvornega** človeka, ki ustvarja le iz vitalnosti, iz celote in ne iz razuma. Pravi užitek je brati njegov slavospev na človeško **osebo** (str. 354), ki je ne pojmuje v individualističnem smislu, temveč totalitetnem kot nosilcu vseh živih vrednot. Tako mu je tudi krščanstvo ravno zaradi personalnega činitelja v sebi vir nove preroditve. — Pesmi Edvarda **Kocbeka** **»Iz temnih podob«** ne pomenijo samo preloma v razvoju pesnika samega, temveč so svojstvena zanimivost našega letošnjega pesniškega pridelka sploh. V teh pesmih »Na Pragerskem«, »Signal« in »Sence rastejo« se je katoliška lirika iz svojega duhovnega dna razgledala smelo po najbližji okolici, začutila borbo sveta, Evrope in vse zemlje ter drzno v apokaliptični viziji odkrila grozotni smisel današnjih dni. Mal dogodek na Pragerski postaji se razvije v slutnjo podtalnega evropskega oboroževanja. »Sence rastejo« v dimenzije svetovne brezposelnosti in bede in so ena najtemnejših podob našega časa. Napetost občutja žene pesnika v širok ritem brez rim, ki se vali kakor lava iz vulkana in se oblikuje v postave delovnega rodu, ki »se ulega na mogočen vzvod«, da dvigne svet iz tečajev... Legenda **Franceta Bevka: »Češnja«** se pridružuje drugim njegovim legendam, ki jih je tekom leta priobčil »Dom in svet, ter po svoji toploti, preprostosti, zgoščenosti in močni pravljično etični sili spada med najljubkejše Bevkove stvari. — **Mirko Javornik** je prispeval nekaj mozaičnih odlomkov iz potovanja na morju proti Španiji, pod naslovom **»Pesem nad morji«**, kjer pride v polni luči do veljave njegovo ostro opazovanje in pesniško opisovanje naravnih lepot, ki jih zna Javornik pretkati s toplim dihom komaj zaznavnega notranjega psihološkega dogajanja. »Pesem nad morji« ni novela, pa tudi ni suhoparen potopis, je svojevrstna leposlovna tvorba pesniško doživljenega potovanja na sinjem morju, res, **pesem** spremenb valov morja in odbleskov zvezda v njem, hitečih morskih psov in srečanja tujih oseb, ki se dotikajo kot zvezde na morskem nebu in gredo zopet svojo tiho pot v vsemir. — **Stanko Vuk**, ki je letos v Mladiki priobčil nekaj odličnih miniatur v prozi, je prispeval **»Štiri jesenske pesmi«**, štiri razpoloženja s Krasa, med katerimi sta »Oktober« in zlasti »Lov« dobri moderni impresiji. Vendar pa čutimo, da Vukova poezija pogreša motivov ter postaja **že nekako manirirana. Emanuel Kolman** je novinec v reviji z dramatičnim prizorom **»Brezdomci«**. Na podlagi tega še ne moremo soditi o njegovem talentu, kajti »Brezdomci« so samo slika, prizor, premajhen, da bi se mogla kako bolj izpeljati potrebna notranja dramatska napetost. — **Franc Bevk** je napisal topel nekrolog umrlemu dr. **A. Resu**, »Dom in svetovemu« sotrudniku. — **I. Janžekovič** priobčuje jasen pregled **»Današnjih filozofskih struj na Francoskem«** z oznako smeri ter karekteristiko glavnih filozofov, ki danes predstavljajo ne samo francosko, temveč tudi evropsko filozofsko misel. V filozofiji danes zopet vodijo Francozi in ne morda Nemci. Zato bo članek vsem dobrodošla strokovna informacija. — Dr. **Avgust Žigon** piše v svojem značilnem polemičnem slogu strokovne pripombe k Kidričevemu Prešernu I. del ter ga izpopolnjuje z nekaterimi novimi dokumenti (dve prošnji na gubernij) ter popravlja (Rone v Roué). Zadnja pripomba »Beseda o grofu Michaelu« se je razvila v pravo študijo o grofu Coroniniju ter razmerah tistega časa. Posebno bogat je kritični materijal. — Nov sotrudnik v »Domu in svetu« je tudi **Peter Donat**, ki je napisal **»Pripombe k Bartolovemu Al Arafu«**. Esej je zanimiv zaradi ostre analize Bartolovega sloga ter tvori pozitiven donesek k globokejšemu poznanju najmlajše naše leposlovne umetnosti. — V rubriki »Razglednik« ocenjuje Cankarjeve Zbrane spise **F. Vodnik**, enako tudi Slovenske novele; **Franc Logar** Givčeve Žitja sv. Metodija, Novakov Izbor iz prekmurskega slovstva ter Koblarjevo izdajo Jurčičevega Desetega brata; Dr. **Šilc** pa prevode Buckove. Dorgelesa in Haluschke; **Stele** pa Malešove Sence. Vilko **Ukmar** poroča o delu opernega gledališča v sezoni 1935/36, M. **Tomc** pa o glasbeni sezoni 1935/36. Za »zapiske« je napisal pregled **»moderne češke književnosti katoliške inspiracije«** mladi češki literarni kritik dr. **Bedřich Fučik**, ki ga je prestavil td.

Petdeset letnikov »Slovenskega Pravnika«

Pravkar se je zaključilo 50 letnikov »Slovenskega Pravnika«. Med slovenskimi znanstvenimi časopisi bomo komaj našli primero, da bi kateri doživel to starost. Urednik dr. Rudolf Sajovic je obletnici posvetil uvodne besede. Povdaril je, da predstavlja teh petdeset knjig pol stoletja namernega in načrtnega dela, posvečenega pravu.

Slovenci smo kasno pričeli kazati zanimanje za tiskano obravnavanje prava. Prvi je ustanovil pravniški časopis Razlag l. 1869 pod imenom »Pravnik Slovenski«, ki pa ni živel. Za več ko eno desetletje je nastala vrzel. Šele l. 1881 je prišla na svitlo prva številka »Slovenskega Pravnika«. Prvi urednik je bil Alfonz Mosche. Ta, pravni znanosti namenjen časopis pa se je moral v prvih letih boriti predvsem za pravice slovenskega jezika v javnosti in pred predstavitelji državne moči.

Slovenska pravna veda je za dolgo dobo let imela v »S. P.« edino torišče. Razen v njem ni bilo pravniških del. »S. Pravniku« gre zasluga, da se je slovenski jezik usposobil za obravnavanje pravnih problemov. Slovenščina se je obenem osvobojevala tujih primesi.

Uredniki »S. P.« so bili Mosche, Babnik, Majaron (dvakrat), Pirc, Supan, od l. 1922 pa ga urejuje dr. Rudolf Sajovic.

Ostala vsebina zaključne številke je tale: Dr. Ravnihar je orisal boje, ki jih je vodil pokojni sodnik Tomaž Einspieler za uveljavljenje slovenskega jezika pri naših sodiščih. Dr. Grossmann nadaljuje razpravo o kreditnih in kavcijskih hipotekah. Dr. Škerlj se peča z načrtom državljanskega zakonika, dr. Kušej pa z našim šeriatskim (muslimanskim) zakonskim pravom. V prilogi so nadaljevanja najvišjih odločb in mneni k načrtu državljanskega zakonika.

Fr. G.

Red usmiljenih bratov in njihove žrtve

Zgodovina tega reda do današnjih dni na Španskem

Leta 1537 je Portugalec Juan Ciudad, ki se kot svetnik imenuje sveti Janez od Boga, molil na praznik sv. Boštjana v cerkvi svetnika pri Granadi na Španskem. Med molitvijo ga je navdihnil duh božji, da je vstal, stekel po ulicah, na glas hvalil Boga in se obtoževal svojih grehov. Pocestna otročad se je norčevala iz bosega služabnika božjega, ga obmetavala z blatom in kamenjem. Prijeli so ga in ga vtaknili v blaznico. Po posredovanju njegovega duhovnega voditelja d'Avile, so ga izpustili. Bodoči svetnik se je posvetil skrbi za bolnike in reveže po duši in telesu, pomagal, tolažil in deloval je zanje noč in dan. Najel je iz nabranih milodarov poslopje za bolnike, a ko je bilo skoraj pretesno, je lastnoročno prenesel bolnike v večje poslopje. Ko je ljudstvo videlo veliko socialno delo božjega služabnika, mu je prostovoljno priskočilo na pomoč in tudi bogataši so mu pošiljali denarne darove za njegove reveže. S tem je bil položen **temelj človekoljubne ustanove reda usmiljenih bratov.**

Sveti Janez od Boga, ustanovitelj tega reda, je umrl 18. marca 1550 v Granadi, v svoji bolnišnici. Sledil mu je njegov bivši tovariš Martini in po njegovi zgodnji smrti je vodil red brat Gargia, ki je bil gojenec svetega Janeza od Boga. Nato je vodil red fra Rodrigo de Seguenza, ki je ustanovil še druge bolnišnice usmiljenih bratov in je poslal v Rim brata Petra Soriano in Sebastiana Ariasa, ki naj bi izposlovala od papeža potrdilo novega reda. Papež Pij V. je leta 1572 z veseljem potrdil pravila redu usmiljenih bratov in dejal, da je ta red »kakor cvetka, ki je doslej še manjkala na vrtu svete Cerkve«.

Oba omenjena brata sta ustanovila podružnice usmiljenih bratov v Rimu, Milanu, Neapolju in Perugiji. Red se je tako kmalu razširil po Španiji, Italiji, Franciji, po Evropi in Ameriki. Usmiljeni bratje niso oskrbovali samo navadnih bolnikov in revežev, ampak so stregli tudi ranjenim vojakom z bojišč in so se celo vkrcali na ladje za v Ameriko. Tako so l. 1593 dospeli v Perú, Mehiko, Panamo in Uugoto in povsod ustanovili svoje socialno tako vzvišene zavode v pomoč najbednejšim. Leta 1602 je Henrik IV. poklical usmiljene brate v Francijo, odtod pa so se razširili tudi po Avstriji in Ogrski.

Red usmiljenih bratov, ki mu je bilo središče v španski Kastiliji in Aragoniji, je imel že l. 1692 devet provinc s 1350 člani. L. 1834 je revolucija v Španiji zatrla red sv. Janeza od Boga in l. 1876 je general italijanske province p. Alfieri poslal v Španijo p. Mennija, ki je zbral ostanke trupel leta 1834 pomorjenih usmiljenih bratov in zaeno obnovil red v Španiji. P. Menni pa je tudi ustanovil ženski red sv. Janeza od Boga, ki so živele po istih redovniških pravilih in so dobile ime: usmiljenke presv. Srca Jezusovega. Teh je bilo v Španiji jako veliko in so kot njih moški člani reda usmiljenih bratov trpele in prelile mučeniško kri iz ljubezni do Boga. Oba reda sta toliko žrtvovala za špansko ljudstvo in bila tako priljubljena, da se je v predzadnji španski revoluciji zgodilo nekoč, da so frančiškani natovorili oslica z nabranimi živili za svoj samostan, a je poulična druhal oslica prijela in ga odvedla v samostan usmiljenih bratov. Seveda so bratje pozneje vrnili lastnino frančiškanom.

Vse to pa v letošnjih izbruhih satanskega sovraštva le ni oviralo rdečih tolp, da bi usmiljenih bratov in sester ne streljali, mučili, jih razgnali in jim porušili in oplenili njih bolnišnice in dobrodelne ustanove. Pisec tega članka je sam poznal več mučeniških junakov, usmiljenih bratov, med njimi tudi svojega predstojnika, p. Viljema Lloppa, ki je bil španski provincijal, plemenit duhovnik, pravi naslednik svetega Janeza od Boga.

Prelita kri teh mučenikov bo vrnila mir plemenitemu narodu Španije. Zbudila bo nove glasnike božje besede in može, ki bodo ta red iznova priklicali na dan tudi v Španiji, navzlic izbruhom rdečih brezbožnikov. (L'Osservatore Romano.)

Kako živi bivši kralj

Avstrijski listi poročajo iz Enzesfelda 14. t. m. tele zanimivosti o življenju vojvode Windsorja, bivšega angleškega kralja Edvarda VIII., ki sedaj prebiva v tamkajšnjem gradu, katerega mu je dal na razpolago Rotschild.

V ponedeljek vojvoda vse dopoldne ni zapustil svojega gradu, medtem ko je skoro vse popoldne na prostem igral golf. Kakor pravijo, bo vojvoda tudi o božičnih praznikih gost barona Rotschilda. Pač pa bo proti koncu leta, ako bo dovolj primernega snega za snežni šport, odšel v Kitzbüchel, kjer se bo smučal.

V ponedeljek se je pripeljal iz Cannesa na Francoskem vojvodov tajnik lord Brownlow ter je čez noč ostal v gradu. Najbrž je moral že v torek odpotovati nazaj s pismi, katere je dobil pri vojvodi. V ponedeljek zvečer je vojvoda Windsor nameraval priti na Dunaj ter tam prebiti večer. Ker pa je prišel ta večer njegov tajnik iz Francije, je ostal v gradu, kjer je zvečer gledal v veliki plesni dvorani nov film, katerega so mu pokazali. Vojvoda pravi- da je popolnoma zadovoljen ter da se v samoti tega gradiča mnogo bolje počuti, kakor pa se je kdaj prej počutil v vrvežu dosedanjega življenja. Ker se čuti zdravega, tudi ne pojde na Dunaj k zdravniku, kakor je prvotno nameraval.

Sedaj, ko vojvoda Windsor prebiva v sicer mirni avstrijski vasici, je na tamkajšnji poštni urad nastal velik naval. V ponedeljek poštni telefon niti en hip ni molčal, zaradi česar je tamkajšnja poštarica imela polne roke dela, da je vse odpravila. Nabralo se je tudi vse polno časnikarjev, ki so poštni urad kar oblegali. Zanimivo je, da je samo v ponedeljek iz te pošte šlo na vse strani sveta več brzojavk, kakor poprej v treh letih skupaj.

Da ne bi nezaželjeni obiskovalci motili vojvode, je orožništvo napravilo okoli griča, na katerem stoji Rotschildov grad, močan kordon. Prihodnje dni pa bo tam v okolici velik lov na zajce, katerega se bo udeležil seveda v prvi vrsti vojvoda Windsor. Ko je bil Edvard zadnjič na Dunaju, ga je tedaj povabil baron Rotschild, naj ga obišče na gradu Enzensfeld ter naj se takrat udeleži lova na zajce. Sedaj je vojvoda Windsor prišel ter se tistemu povabilu odzval.

Nevarni dogodki na Kitajskem

Zemljevid nam kaže pregled tistega kitajskega ozemlja, kjer so najnovejši dogodki zopet sprožili novo vojno nevarnost na daljnjem vzhodu. Dežela Sensi, kjer je uporni kitajski general Čansuljan najbolj močan, je na zemljevidu črno zaznamovana. Spodaj je mesto Sianfu, kjer imajo uporniki baje ujetega kitajskega voditelja generala Čan Kajšeka. V tem mestu je središče kitajskih uporniških čet. Na sliki vidimo severna mestna vrata.

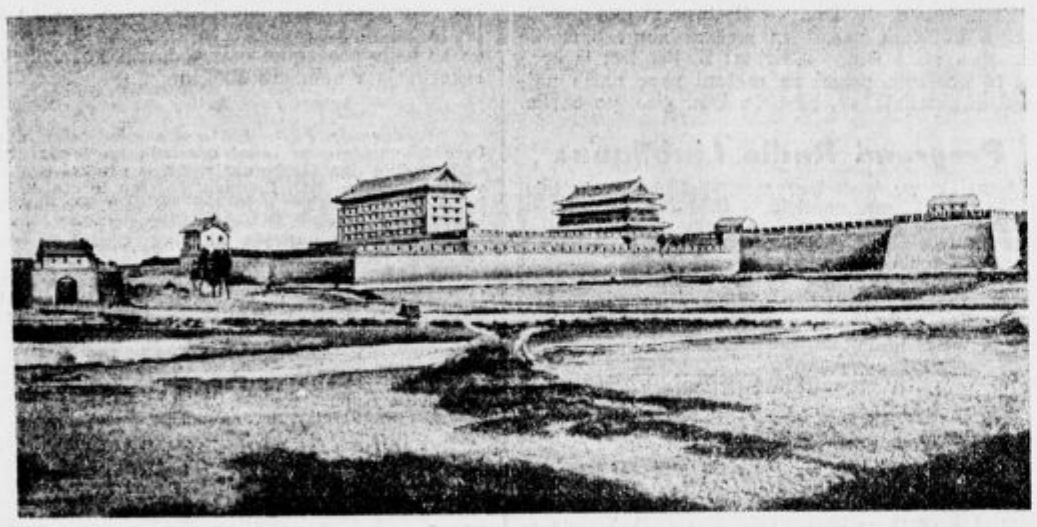

Holandcem groze črne koze

Na Holandskem so pred časom odpravili prisilno cepljenje koz, kar pa se je izkazalo za škodljivo. Sedaj je holandska vlada izdala spomenico vsej holandski javnosti, v kateri navaja, da je število proti kozam cepljenih ljudi močno nazadovalo, odkar cepljenje ni več prisilno. Še leta 1925 so bile na Holandskem cepljene koze 165.368 ljudem, toda leta 1935 je to število padlo na 17.682. Število necepljenih otrok je na Holandskem v teh desetih letih tako narastlo, da se danes lahko reče, da Holandska prav nič ni zavarovana zoper koze, ako bi kje nastala kaka velika epidemija. To bi se lahko že v bližnji prihodnjosti močno maščevalo nad vsemi Holandci. To pa ni velika škoda samo s stališča ljudskega zdravja, ampak je tudi v vojaškem pogledu velika nevarnost. Zato misli vlada, da bo vnovič treba vpeljati prisilno cepljenje.

Eno uro boja z roparji

V Newyorku, prav blizu slovečega mestnega dela Broadway, se je 14. t. m. bila velika bitka med razbojniki in policisti. Policija je zasledovala glasovitega newyorškega razbojnika Italijana Brunotto. Ta pa se je s svojo tolpo zabarikadiral v neko hišo 102. ceste. Pod vodstvom samega šefa tajne zvezne policije Edgarja Hooverja je 25 tajnih policistov ter 100 stražnikov obkolilo tisto hišo. Začelo se je obleganje sredi velikega mesta. Ker se razbojniki seveda niso udali, so policaji izpraznili vse sosednje hiše, nakar so s streh izpraznjenih hiš začeli obstreljevati razbojnikovo hišo. Prav tako so tudi na cestah postavili strojne puške ter streljali na hišo. Ker to ni pomagalo in ko so celo bombe za solzenje ostale brez učinka, so morali hišo zažgati. Šele ko je hiša začela goreti, so se razbojniki udali. Ves boj sredi mesta je trajal eno uro.

*

Gospod A: »Včeraj ste srečali gospodično Olgo, pa Vas ni niti pogledala. Ali niste več njen zaročenec?«

Gospod B: »Ne, temveč njen mož.«

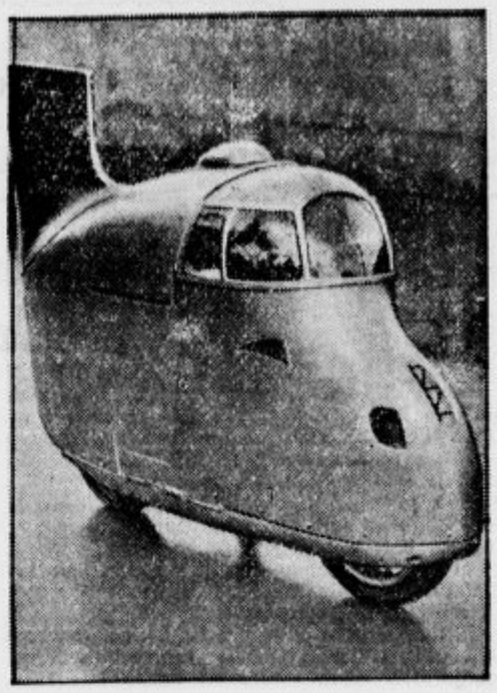

S temle avtomobilom, ki bo baje dosegel hitrost 300 kilometrov na uro, bo v kratkem dirkal Italijan Taruffi ter bo skušal potolči dosedanji svetovni rekord

7 angleških bombnikov padlo

Iz Londona poročajo o nenavadni nesreči, katera je zadela preteklo soboto zvečer sedem bombnikov, kateri so na nočnih vajah padli na zemljo. Teh sedem letal je zletelo z letališča pri Belfastu ter so bila namenjena na letališče Doncaster na severnem Angleškem. Pri tem poletu pa so letala naenkrat zašla v silno gosto megleno steno, kjer so se izgubila ter se nato skoraj vsa ponesrečila. Šest letal je šlo na tla in se razbila ali pa so bila poškodovana, ko so skušala za silo pristati. Trije možje posadke enega letala so bili mrtvi. Posadka drugega letala se je rešila s padali, medtem ko je letalo goreče padlo na tla. Tretje letalo je skušalo pristati za silo. Pri tem pa je zadelo v brzojavni drog ter izgubilo eno krilo. Četrto in peto letalo sta srečno pristali na tleh, kamor sta se skušala rešiti; šesto letalo je pri zasilnem pristajanju tudi zadelo v brzojavni drog in se poškodovalo. Tako je le sedmo letalo ostalo docela nepoškodovano ter se je srečno pripeljalo tja, kamor je bilo namenjeno.

V grofiji Yorkshire pa je padel na tla nočni bombnik ter takoj eksplodiral. Vse letalo je zgorelo. Pilot se je sicer rešil, čeprav precej ožgan, druga dva letalca pa sta zgorela.

Po boksarskem dvoboju. Fotograf: »Prosim, da bi se držali bolj na smeh!«

*

»Ali ne vidite, Janez, da tam pri smodnišnici sedi mož in kadi?«

»Da, vidim.«

»Toda tam kaditi je strogo prepovedano. — Globa je 5 dinarjev.«

»Jih je že plačal.«

ZLATO

18

Roman. — Spisal Blaise Cendrars.

Toliko, da se je raztresla vest o Tompsonovi razsodbi, že je vse mesto vzkipelo. Na uličnih križiščih se ustavljajo gruče, po barih in pivnicah množice kar divjajo. Vsevprek se prepirajo, kriče, pijejo žganje, ki ga jim krčmarji nalivajo kar zastonj, saj so kar po trgih nastavili cele sode. Ljudje divje grozijo. Koliko, o koliko sovražnikov ima Suter! Najemniki nasprotne stranke so razdražili ljudstvo, odvetniki, ki so nastopili zoper njega so izzvali spopade in pretepe. Po vseh mestnih okrajih se vrše zborovanja. Proti večeru so v San Franciscu izbruhnili nemiri. Nenadoma so puhnili iz pravosodne palače ognjeni plameni. Tolpe so razbile pisarne, razrušile arhiv, zavzele jetnišnico. Sodrga je hotela sodnika Thompsona linčati. Naslednji dan se je izvršil prevrat. Po celi deželi so se razlile podivjane tolpe.

Vlada je brez moči.

Prav isto ljudstvo, ki je še včeraj slavilo Suterja in ga poveličevalo kot še nikogar doslej v Uniji, je zdaj vriskaje zdrvelo proti eremitaži, da bi jo porušilo. Deset tisoč jih je in še več, možje z orožjem v roki, na tovornih vozeh pa ogromne zaloge smodnika. Nad razjarjeno množico plapola zvezna zastava. Z vzkliki: »Živela Amerika! Živela Kalifornija!« so množice začele pleniti, uničevati, rušiti vse do tal.

Eremitažo so zajeli plameni.

Množica je razstrelila vse tovarne, trgovine, žage, delavnice mline, požagala sadno drevje, predrla prekope, postrelila črede; Indijance, Kanake in Kitajce po kratko in malo pobesila. Vse kar je nosilo Suterjevo znamko, je moralo izginiti.

Plantaže so upepelili, vinograde razdrli. Vse vinske zaloge v kletch so izpraznili. Sodrge se je polastila tako slepa razdiralnost, da je dala potsreliti celo perutnino. Tudi v obeh ostalih naselbinah Burgdorf in Grenzach so vse razbili, pokosili, upepelili, da ni ostal več kamen na kamnu. Zapornice so prežagali, ceste razkopali, mostove razdrli.

Vsepovsod ruševine in pepel. Štiri dni pozneje se je vrnil Suter domov. O njegovih ogromnih posestvih ni bilo več niti sledu.

Tenak dim se je dvigal iznad tlečega pepela. Jate jastrebov in krokarjev z rdečimi kljuni so se ravsale za mrhovino trupel konj in krav, ki so ležala po poljih. Ob deblu figovega drevesa je bingljalo truplo Jeana Marchaisa.

Vse je bilo za večne čase uničeno.

•

Žalostno se je Suter oziral po razvalinah.

Janez Avgust Suter je strt. Torej je bilo vse zaman: njegovo življenje, beda, odpovedi, pogum, podjetnost, potrpljenje in upi . Vse je samo kup pepela njegove knjige, listine, orodje, orožje, medvedje kože, pumine kože, dragoceni kožuhi, kitovi zobje, nagačeni ptiči, zbirke metuljev, indijansko orožje, jantar, zlata sipa, dragulji in rudnine. Vse je pepel: vse, kar je ljubil, kar je krepilo njegovo samozavest in kar je bilo vsebina in smisel njegovega življenja.

General Janez Avgust Suter nima ničesar več razen obleke na sebi, denar za na pot in Apokalipso v žepu. On, ki je sanjal, kako bi postal najbogatejši mož na zemlji! Dolgo je pretakal obupne solze nad svojo usodo. Zdaj je strt mož.

•

Kje so njegovi otroci? Kaj se jim je pripetilo? Išče jih. Blodi od farme do farme, od vasi do vasi. Povsod ga zasmehujejo, zaničujejo in izžvižgavajo. Nekateri ga celo zmerjajo. Otroci ga kamenjajo. Suter se zatajuje, molči, vse potrpi, kar ga doleti, bodi prezir, bodi nesramnost. Čuti se nepopisno krivega.

In obup se mu prelije v mrmrajočo molitev: »Oče naš, ki si v nebesih...« Docela se pootroči. Zdaj je samo še ubog starček.

•

Po mnogih mesecih je na svojih romanjih spet prišel v San Francisco. Nihče ga ni spoznal. Kar strah ga je velikih hiš ki povsod rastejo iz tal, neštetih križajočih se cest, hitrih vozil, in ljudi, ki se zadeva ob nje. Beži jim spred oči, ker se boji pogledati vanje.

Nesreča ga preganja. V pristanišču prenočuje, po predmestnih okrajih berači. Pohaja pred pogoriščem, kjer je še včeraj stala velika pisarna njegovega sina odvetnika.

•

Nekega dne je kar samogibno stopil pred sodnika Thompsona. Tam je spet zagledal svojo hčerko Mino, ki so jo bili sprejeli, ker je živčno omagala.

Našel jo je v postelji. Le s težavo se je z njo razgovoril. Tu so mu povedali tudi novice o njegovih sinovih. Viktor se je odpeljal nazaj v Evropo, Arturja je pri obrambi farme doletela smrt. njegov prvorojenec Emil, ki je bil odvetnik v njegovem procesu pa se je v neki beznici ustrelil.

Ker pa je bil Suter čisto gluh, so mu morali strašno zgodbo povedati dvakrat.

»Zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji!«

XIII.

Ob vznožju Twin Peaksa se dviga velika bela hiša, leseno opažena, z jonskimi lesenimi stebri. Obdaja je velik park in cvetličnjak. To je poletni dvorec sodnika Thompsona, ki preživlja tu svoje dneve na vrtu pri gredicah s knjiga Plutarha v roki. V milini tega kraja se Suter spet zbuja v življenje, zavedajoč se svojega položaja.

V nogah je ves slab, neverjetno se je zdebelil. Beli lasje se mu vsipajo po sklonjenih ramah. Leva stran njegovega telesa se lahno stresa. Oči se mu solzijo.

Njegova hči Mina je kmalu prebolela grozo, saj je zanjo prav materinsko skrbela Thompsonova žena, pa tudi njena narava je bila dovolj odporna. Zaročena je z mladim zobozdravnikom Ulrikom Winkebriedom. Poroko so določili za Božič. Vsa je v pričakovanju, zato kar ne more živeti več pri sojem starem, zmedenem očetu.

Še nadalje ostane v mestu pri Thompsonovih, ki so tako dobri, preprosti, živahni in vljudni ljudje, ki ji dajejo tako bistre nasvete, kako naj si uredi svoj mladi dom

In spet je Janez Avgust Suter čisto sam.

*

Sprehaja so pod velikimi drevesi in ure in ure opazuje pravkar razcvelo rožo Z nikomur se ne pogovarja. Kdaj pa kdaj stopi kot da je zrasel iz tal pred vrtnarja, kakor da bi ga rad nekaj vprašal, ali nenadoma se okrene in oddalji, ne da bi odprl usta. Veter se igra s krajci njegove suknje.

Najsamotnejši drevoredi so njegova sprehajališča. Iz dalje bači ocean.

Dvakrat v tednu običe sodnik Thompson Suterja.

Sodnik Thompson je edini sodnik na prostranem ozemlju Unije, ki razume generalovo usodo in ki njegova zadeva gane do srca. Thompson je raven mož, človek mere in pameti, neodvisen v svoji službi. Svoj čas se je učil grščine, vzljubil je leposlovje in njegovega govorjenja lahko sklepaš na veličino njegove duše. Posebno rad se predaja stvarnim, logičnim razpravljanjem, ki jih ume voditi do kraja. Že po naravi je dober opazovalec. Zato tudi tako dobro razume tragedijo Suterjevega življenja.

Pametni daruje

TIVAR OBLEKE!

Tako oče – svojemu otroku, mož – svoji ženi, smučar – svoji partnerici

Praktično misleči ljudje bodo letos za Božič darovali TIVAR OBLEKE, ki so cenene in okusne. Že stara modrost pravi: srečno izbrana darila utrjujejo ljubezen, prijateljstvo in naklonjenost

TIVAR OBLEKE

*** KINO ***

TEL. 22-21 **UNION**

Premiera! Po Gogoljevem romanu

Taras Buljba

Harry Baur — Danielle Darrieux

TEL. 27-30 **SLOGA**

Poslednjič! Dr. Fanckov veliki alpinski film

Beli pekel Piz Palü

Leni Riefenstahl, Gustav Diessl, Ernst Udet

TEL. 21-24 **MATICA**

Premiera! Slavni ameriški komiki

Bratje Marx **Noč v operi**

Vsakdo se bo nasmejal do solz, kdor si bo ogledal to sijajno komedijo!

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Ženitbe

Želim spoznati gospodično

primerno mlademu podjetnikovemu sinu. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Ženitev« št. 18498. (ž)

Službodobe

Kar potrkaj! — Le naprej!
Kaj želiš si, nam povej.
Službe so na razpolago,
tu iskanje ni predrago.

Prodajalka

22 let stara, s 4 razredi meščan. šole, išče namestitve v trgovini na deželi. - Naslov se izve pri tt. Rosmann & Tschurn nasl. Anton Kadive — Ljubljana. (a)

Stroj. vezilja

spretna, se takoj sprejme. Istotam tudi spretna

tamburirarica

Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vezilja« P 17779.

Službe iščejo

Težko biti je brez kruha,
glad mori samo lenuha.
S par vrsticami pobaraj,
vse dobil boš, — nič ne maraj

Vrtnar

v provinci, štiridesetih let samski, z dobrimi spričevali in priporočili - išče stalno službo s 1. januarjem 1937 v graščini, tovarni, vili. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Samostojen« št. 18467. (a)

Mlad zakonski par

išče primerno službo — morda hišnika ali kaj podobnega. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 1954. (a)

Razno

Mali pis. stroj »Kappel«

je najdragocenejše božično darilo. V vseh cenah in na obroke. Kleindienst & Posch, Maribor, Aleksandrova 44. (r)

Denar

Hranilne knjižice

podeželskih hranilnic, ki so članice Zadružne zveze, kupimo takoj in plačamo najboljše. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Tovarna«. (d)

Hranilne knjižice

Ljudske posojilnice in Mestne hranilnice ljubljanske kupimo in plačamo najvišjo ceno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj denar« 18408.

Bančne, kreditne in denarne posle

kupoprodajo vrednostnih papirjev izposlujem naj kulantneje takoj v gotovini.

AL. PLANINŠEK.

Ljubljana — Beethovnova ul. 14/I. — Telefon 85-10

Hranilne knjižice

podeželskih hranilnic — članic Zadružne zveze — in knjižic Ljudske posojilnice ljubljanske, kupimo. Plačamo takoj v gotovini po najvišji ceni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Industrija d. d.« št. 18409. (d)

Kupimo

Denarja v žepu kot pečka!
Prav radi bi ti dali ga.
Kar nudiš nam vse kupimo
in vse pošteno plačamo.

Starinske predmete

kakor tudi dobro ohranjene predmete, ki jih že te prodati, vzame v komisijsko prodajo ali pa kupi »Pri Makedoncu« - Ljubljana, Kolodvorska ulica 30. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

ČERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Svinjske kože

kupuje po najvišji dnevni ceni J. Lavrič, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1, Mestna klavnica, Dolenjska cesta 24. (k)

Stanovanja

Od Ljubljane pa do Kranja
tožen iščeš stanovanja,
le zakaj ne inseriraš!

Stanovanje

ali sobo s kopalnico, komfortno, v sredini Ljubljane, prazno ali opremljeno, vzamem takoj. Ponudbe na poštni predal 347, Ljubljana. (c)

Glasba

Lepe godbe glas
gre v deset vas —
pa še ti si kupi
»pompardon in base.

Tega ne zmore nihče!

Zamenjavamo stare plošče, gramofone, radio aparate za nove proti primernemu doplačilu.

elektroton

PASAŽA NEBOTIČNIK

Radio

Dolgi zimski so večeri
dolga kriza — v žepih suša ..
Janko naš pa res navdušen
radio vesel posluša.

Radio aparat

popolnoma nov, znamke »Lorenz«, petcevni, tipa 1936, po zelo ugodnih pogojih prodam. - Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Dober aparat« št. 18543. (i)

Prodámo

Šivalni stroj

pogrezljiv, nemški fabrikat, z okroglim čolničkom, kateri tudi štika — poceni naprodaj. - Nova trgovina, Tyrševa 36. (i)

HEBONA

sedanje knjigovodstvo — prava sreča za vsako podjetje in knjigovodjo! Prospekte in pojasnila: »Hebona« organizacija R. Zeitler, Zagreb, Draškovičeva 34, telefon 79-90.

Resnica je

da so kovčki, ročne, šolske in toiletne torbice, aktovke, listnice, denarnice, tobačnice, gamaše, nahrbtniki itd. — najprimernejša

božična darila

Dobe se pri

Ivanu Kravosu, Maribor,

Aleksandrova cesta 3.

Boljše zimske suknje

in Hubertuse - vam nudi poceni Presker, Sv. Petra cesta 14.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izberi v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Purane, kapune

pularde, piščance in kokoši, žive in zaklane, po zmernih cenah. Prodajalna Kmetijske družbe v Ljubljani, Igriška 3 (za Dramo). Telefon 37-55. 1

Okrašene božične svečke, Jezuščke, jaslice in slaščice

nudi tvrdka

Oroslav Dolenec,

Ljubljana, Wolfova 10.

Jajca

sveža, debela, komad 90 para, zaboj 720 komadov. Cvetlični med Ia. 10 kg 155 Din. Zaklani purani 10 kg 140 Din — franko voznina — razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (i)

Ajdov med

pristen, zajamčen, 12 Din za kg, pošilja od 5 kg. 50 kg po povzetju. Kovačec Simon, Kukova, Jurišinci. (i)

Jabolka

zimska, sortirana, od 3.75 Din dalje. — Med, jajca vedno na zalogi. Prodajalna Kmetijske družbe v Ljubljani, Igriška 3 (za Dramo). Telef. 37-55. (i)

Avto-plahte

nepremočljive, nudi najceneje J. Zischka, Škofja Loka. (i)

Kupim kino-projektor

boljši, za 9·5 mm filme.

Franc Cvek, Kamnik.

Ne samo čaj . . .

„Naš čaj“

je najboljša domača zeliščna krepilna pijača.

NAŠ ČAJ dobite v špec. trgovinah.

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI.

Staro železo

stare kovine: baker, cink, medenino itd. kupujejo po najvišjih dnevnih cenah

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

Gramofone in plošče

bivše tvrdke A. Rasberger dobite po razprodajnih cenah: Dalmatinova ulica 10 (nasproti hotela »Štrukelj«)

Na obroke! - Največja izbira! - Na obroke!

Povodom petindvajsetletnice

obstoja naše trgovine dovoljujemo cenjenim odjemalcem

10 odstotkov popusta

pri nakupu božičnih daril!

Dolček & Marini

Maribor, Gosposka ul. 27

Tinček in Tonček spet v Afriki

234.

Rešeni!

Toda gorili ni bilo dovolj, da je premagala krvoločnega leva. Z besnim krikom se je zagnala za Pigmejci, ki so od daleč opazovali boj med njo in levom ter čakali ugodnega trenutka, da se spet polastijo svojih ujetnikov. Te načrte jim je zdaj prekrižala gorila. Bežali so pred njo, da bi bili kmalu noge izgubili. Vedeli so, da z gorilo ni dobro češenj zobati. Niso hoteli kola, ki ga je gorila vihtela v roki, čutiti na svojih grbah.

»Le daj jih, Vauhu, le daj!« je kričal Tonček za njo.

Ti klici so gorilo še bolj podžgali. Tako grozeče je zatulila, da so Pigmejcem kar mravljinci zagomazeli po hrbtu in so gledali, da so čimprej prišli na varno.

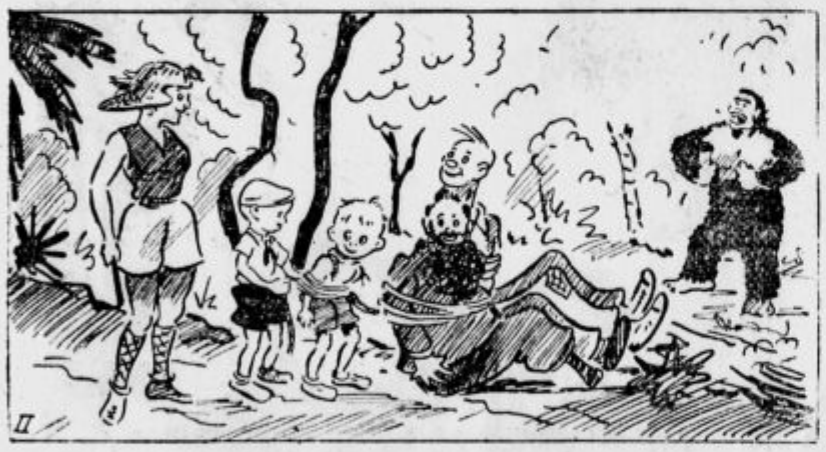

Ko se je čez nekaj minut gorila zmagoslavno vrnila, je od presenečenja kar obstala: na kraju, kjer so bili pravkar samo trije — Tonček, kapitan Mrhar in mornar Koki — je bila zbrana vsa družba naših afriških junakov. Medtem, ko je gorila podila Pigmejce čez drn in strn, se je vrnil tudi Tinček s kraljico. Najprej je tovariše osvobodil vezi, potem pa stiskanja rok in pozdravljanja ni hotelo bili konca.

»Kdo bi si bil mislil,« je kapitan Mrhar ganjeno zabrundal v košato brado, »kdo bi si bil mislil, da se bomo takole živi in zdravi spet našli! Hoho, srečo pa le imamo, srečo.«

»Ampak če gorile ne bi bilo, potem pa ne vem, kako bi se tale reč iztekla,« je pristavil Tonček in navdušeno zakričal: »Živela gorila, naša rešiteljica!«

»Živela!« so mu tudi drugi pritrdili v zboru.

Gorila se je ponosno vzpela na zadnji nogi, se mogočno udarila ob prsi in zatulila, da je šlo skozi ušesa:

»Vau-huuu! Vau-huuu!«

To je bil srčni izliv zmagoslavja in radosti...

Najprimernejša božična darila

Bengerjevo in vseh drugih vrst perilo za dame in gospode, **nogavice**, rokavice, **kravate**, naramnice, srajce, **robci**, gamaše, škarje, noži, mila, **turistovske potrebščine**

po najnižjih cenah samo pri

J. Petelinc, Ljubljana

za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Telefon 2913

ZAHVALA. Ob bridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo gospoda

Valentina Jaklja

župnika v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem, posebno pa se zahvaljujemo č. g. stolnemu dekanu dr. Kimovcu za njegov v srce segajoči poslovilni govor, domačemu g. župniku Černilcu in drugim duhovnikom za opravljene pogrebne svečanosti. Zahvaljujemo se gosp. zdravniku dr. Bohincu za ves njegov trud in požrtvovalnost, zahvaljujemo se fantom, dekletom, ženam, gasilcem in vaščanom za podarjene krasne vence, gasilcem za njih spremstvo pri pogrebu, pevcem za v srce segajoče žalostinke, predsedniku občine Komenda g. Štrcinu, predsedniku občine Smlednik g. Burgarju, dekliški Marijini družbi za njihovo udeležbo. Posebno pa se zahvaljujemo lahovškim vaščanom, ki ste na katerikoli način lajšali dneve župnikovega bivanja med vami. Prisrčna hvala vsem, ki ste od blizu in daleč prihiteli k njegovi zadnji poti. Vsem prav prisrčna zahvala in Bog vam povrni.

Dovje-Mojstrana, dne 8. decembra 1936.

Rodbini Jakelj — Levstik.

✝

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša blaga sestra, teta in dobrotnica, gospa

Marija Erlah

posestnica in vdova čevlj. mojstra v Bistrici pri Tržiču

dne 16. t. m. ob 4 zj. po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 18. decembra ob 10 dopoldne iz hiše žalosti Bistrica pri Tržiču št. 52 na župno pokopališče v Tržiču.

Maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 24. decembra ob 7 zjutraj v župni cerkvi v Tržiču.

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Bistrica pri Tržiču, dne 16. dec. 1936.

Žalujoči sorodniki.

ZAHVALA

VSEM, KI SO NAM IZKAZALI SVOJE SOČUTJE IN IZRAZILI SOŽALJE OB IZGUBI NAŠE DRAGE MATERE, GOSPE

FRANČIŠKE SCHELL

SE NAJISKRENEJE ZAHVALJUJEMO

ŽALUJOČI RODBINI

SCHELL - PEHEIM

✝

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša nadvse ljubljena, skrbna soproga in blaga mamica, gospa

Marija Jakopič roj. Železnik

soproga zvaničnika drž. železnic

po mučnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti, danes za vedno zatisnila svoje blage oči. — Pogreb drage nam rajnice bo v petek, dne 18. decembra ob 2 popoldne iz zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. decembra 1936.

Žalujoči soprog Anton Jakopič in hčerki Marica in Elči ter ostalo sorodstvo.

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Viktor Cenčič.